

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
 negyedévre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.
 Hirdetési díj: Háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 30 fillér,
 hosszúságos hirdetésért jutányosabb. Nyílttér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, *** az Eperjesi Magyar
 Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
 hivatalos közlönye. ***

□ Szerkesztőség és kiadóhivatal: □
 KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen,
 Fő-utca 59. sz.

Október 6.

E gyászos nap szent emléke mélyen belemarkol minden magyar szívébe. Ellenállhatlan erővel kiragadja lelkünket a hétköznapi szürkeségből, hogy eltelve a válságos nagy idők nagy emberei hősi küzdelmének gondolataival: a honszerető szív minden hálaérzelmével meghódolhassunk a szabadság nagy Istene előtt. Ő maga nevelt nagy embereket, hogy választott népét kivezessék a szolgaságból. Ő támasztott hős férfiakat, nagyszabású lelkeket választott népének: a magyarnak is, hogy világitó fátylakként állítsa őket mindenkorra a szabadnak teremtett magyar nép elé.

A nagy tettekkel nagy szenvedések is járnak. S e nagy férfiaknak, hogy a magyar nemzet áldása lehessenek, szintén meg kellett járniuk a szenvedések kálváriáját. Hogy vértanúságuk glóriájának fényénél a késő századok lelkes magyarja is büszke önérettel tekinthessen szabadságunk ragyogó oltárára, az aradi Golgothára!

Még a vetőmagnak is el kell pusztulnia, hogy megsokasodhassék. Haynaugyáva zsarnok-lelke nem tudta elviselni hős ellenfelei nagyságát... a brünni hóhér elvégezte munkáját... De mindhiába! Ők nem haltak meg! Hiszen egy porszem sem vész el a semmiségbe; hogy veszhettek volna hát el ők, — a halhatatlanok! Egy jobb jövő életerős magvaitól lettek ők, elszóródva az idők barázdáiba, hogy október hatodikának még az emléke is a magyar nép életében mindenkor az összeszedettségnek s a nagy gondolatokból való újjászületésnek napja legyen!

Az igazság vértanúit fölfeszíthetik, — nincs is mód, mely a hősiséget könnyűvé tegye! — a nap pillanatokra elborulhat, hogy ne lássa az ádáz gyűlölet hóhérmunkáját, de az idő, az igazság e legnagyobb szövetségese, mihamar ott ragyogtatja a véres áldozat nyomában a feltámadás dicsőségében azok neveit, kiknek örök nagysága felett, mint koronatanú, ugyanő féltékenyen őrökdi.

Megértem Harnackot, ha azt mondja, hogy így lesz az igazak szenvedése a világtörténelem üdve.

De megértem főleg azokat, kiket nagyjaink példája nyomán a lelkesedés heve nagyokká nevelt, mert hiszen mindenikünk lelke mélyén ott él a tökéletes ember; tehát a hazájáért élni-halni kész ember; csak öntudatra kell ébreszteni, csak iskolázni kell. S október 6. nemcsak az ifjúságnak, de mindnyájunk hazaszeretetének, a honfílélek nagyságának iskolája marad.

Ők meghaltak a szabadságért, — mi élünk érte! Emléküket ünneplő, átérző szívünk mélyéből hajtson ki a legerősebb akarat, induljon meg a munka, hogy lelkünk is beletüzesedjék... s ha kötelességét kiki legjobban teljesíti, ha viharverte hazánk szebb jövőjének vágya mind mélyebbé lesz bennünk, s nem lesz időnk az elfáradásra, — akkor ünnepljük igazán méltóképpen hőseink vértanú-emlékét, mert nagyokká leszünk mindnyájan a nagyok nyomában.

Nemcsak a multnak vannak nagy napjai, de nagyok a mi napjaink is, mint a hogy minden idők napjai nagyok. Csak az emberek

nagyon is kicsinyeskedők, ha könnyen ütök korukra a hanyatlás bélyegét. Félre minden kicsinyességgel! Hőseink példája hívogatón, magasan ragyog Becsület, kitartó munkával előre, utánok... s hazánk ege mindnagyobb fényre derül!
 Magyar József.

Lapunk Olvasóihoz.

Mélyen tisztelt Közönség!

Midőn az 1898. évben néhai Hedry Berallannak, a FELVIDÉKI SZEMLE volt érdemű szerkesztőjének elhalálása után ezen lapot megszereztem, és ennek EPERJESI LAPOK cím alatt való kiadására határoztam el magamat, tettem ezt azért, hogy ezen lapnak további megjelenése, a lap anyagi ügyeinek biztosítása által lehetővé váljék.

Törekvésemet azidőben a legmesszebbmenő támogatásban részesítették nagybecsült barátaim: dr. Horváth Ödön és dr. Mikler Károly — igen t. munkatársaikkal egyetemben. Igaz lelkesedéssel fáradoztak ők vármegyénk és városunk közügyeinek s mindenekelőtt társadalmi és közművelődési érdekeinek előmozdításán.

Programmjuk a becsület, komoly munka volt szüntelen, mely mindig csak teremteni, megszilárdítani és nem rombolni igyekezett.

Őszintén és önzetlenül jelentették ki ők akkor, hogy ez a lap, szerkesztőségük alatt, soha semmi más nem akar és nem fog lenni, mint egyszerű eszköz minden jó és nemes célra.

Azt a nemes munkát, melyre vállalkoztak, épp oly híven és önfeláldozóan folytatták

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Emlékezés.

Ifjúságom szép álmai elszállottak,
 Értök cserébe az élet mit adott?
 Mit adott nekem, ki láng nélkül, fázottan
 Róvóm utait, s várok egy szebb napot?
 — Semmi egyebet, csak egy bús tudatot.

Körültem kajánarcú, rideg emberek,
 Kik a kenyérharcban leskelődnek rám,
 Nem is veszem észre, hogyan igyekeznek
 Féltreolni engem a kemény tusán,
 Hogyan örülnének, hogyha elbuknám.

Fáradt homlokom ránczai kegyetlenül
 Jelzik a vissza nem térő éveket,
 A sok illúzió velük messze repült
 S lelkemben hagyta ezt a bús éneket:
 Jaj annak, ki a versenyből künnrekedt!

S ha ilyenkor szívem keservvel lesz tele,
 Mintha régi érzés járna engem át:
 Megcsap az emlékezésnek enyhe szele,
 Érezni kezdem jótékony hatalmát:
 Elöttem ifjúkorom — e jó barát!

Egy percze megállok és szívom ámulva
 A kedves napoknak virág-illatát.
 A mely üdén száll felém annyi év mulva
 És most is oly bűvös erővel hat át:
 Mit elvesztettem, itt van az ifjúság!

Mintha imában furdott volna meg lelkem,
 Érezem, hogy valami bizalmat ad,
 És én egy új, édes tudattal megteltem:
 Nem küzdöm egyedül ez élet-csatát,
 Velem vannak emlékeim — e jó barát!

Multamba így vissza-visszatekintgetek,
 Érezem, hogy emlékezésből élek,
 Jövömnek, mely felém sötétlen integet,
 Bátran nézek én elébe, nem félek,
 Nem félek, csak remélek, csak remélek...

Petrássevich Pál.

Az orkutai vérvád.*

— 1764. —

Közzli: Dvortsák Győző.

Az 1764. évi június hó harmadik napja vasárnapra esett. Gyönyörű verőfényes nap. Orkuta község katolikus és evangélikus népe javarészt istentiszteleten van Kisszebenben.

Otthon alig maradt valaki, leginkább asszonyonép, az is a vasárnapi ebéd elkészítésével van elfoglalva. A gyerekek — a kik még nem járnak templomba, kint játszadoznak az országúton.

A falu felső végén áll Balláék háza.

Balla János és felesége is Kisszebenben jár, ott imádják Urát. Kis fiuk, az ötéves István, őrizet nélkül marad otthon, s egy négyéves kis pajtásával kint játszik a ház mögött elterülő réten. Az istentiszteletnek

* Sárosvármegye levéltárában őrzött, eredeti latin s lengyel nyelvű okiratok nyomán az «Eperjesi Lapok» eredeti tárczaja. — Utánnomás s fordítás tilos.

11 órakor van vége. Éppen délre jár az idő, mire hazakernek. Ebédhez ülnek s akkor veszik csak észre, hogy a kis István hiányzik. Előbb ügyet sem vetnek rá; bizonyára elkódorgott — gondolják. De midőn estére sem kerül elő, aggodalom fogja el a szülőket.

Keresik, kutatják, csak nem kerül elő. Végre harmadnap, június hó 5-ikén a falu határában levő Cservena Hraszcz nevű csalitosban meglelik a hulláját. A hulla meztelen, nyakára erős kötél illesztve, hanyatt fekszik, jobb oldala homlokától lábfejéig sebhelyekkel van borítva, melyek részben beedzésektől, részben rásütött bélyegzőktől erednek — legalább így mondja a hullaszemlét végző két hatósági felcser.

A halál külső okául a megfojtást állapították meg; boncolás nem történt. A hullán levő különféle alakú sebhelyeket héber betűknek nézik; a héber betűvetést csak a zsidók ismerik — így gondolják, — nem ölthette meg tehát senki más a gyermeket, mint a zsidók. A vérvád készen van. A városi magisztrátus bejelenti az esetet a megyének. A nyomozás megindul. Összefogdoszák az egész környék zsidóit, apraját, nagyját egyaránt, számszerint 24-et, későbbi tárgyalás folyamán még kettőt. A június hó 18-iki megyei közgyűlésen az ügyész, Berthóty György indítványára elhatározták, hogy mindjárt a rákövetkező napon törvényszéket ülnek a vérvád dolgában.

Június hó 19-ikén Semsey Miklós alispán elnöklésével csakugyan összeül a törvényszék. Minthogy azonban az eddig megejtett vizsgálat folyamán az «igazság ki nem derülhetett», a tárgyalást július hó 11-ikére halasztják. Egyben kiküldi a törvényszék Keczer János szoigabfrót, hogy kérje meg Semsey András alezredes,

utódaik a lap szerkesztésében: néhai dr. Raffay Ferencz és a mai napig dr. Obetkó Dezső úr is.

Jelen számtól kezdve a lap szerkesztésében változás állott be, a mennyiben dr. Obetkó Dezső úr megvált a lap szerkesztői tisztétől.

Ezen alkalmat megragadom arra, hogy, midőn hálás szívvel emlékezem meg e helyütt is arról a lelkes és eredményteljes támogatásról, melyben nagybecsült barátaim lapomat mindenkor részesíteni szivesek voltak, hogy úgy nekik, mint igen tisztelt összes munkatársaiknak is legbensőbb és legőszintébb köszönetemet fejezzem ki.

Lapom a jövőben is meg fogja tartani eddigi elveit és irányát, változatlanul.

Tántoríthatlan hazafias irányban és szigorú tárgyilagossággal, híven szolgálni vármegyénk és városunk közművelődési, társadalmi és gazdasági érdekeit, lesz törekvése továbbra is.

Hogy ezt sikerrel tehesse, kérem az EPERJESI LAPOK nagybecsült barátait: támogassák lapom e törekvését a jövőben is; kérem vármegyénk és városaink m. t. közönségét, hogy lapomat ezentúl is tiszteljék meg a közügy érdekében irandó dolgozataikkal.

A köztestületek, köztintzmények s egyesületek mélyen tisztelt vezetőit kérem, szíveskedjenek egyesületeik beléletének mozzanatairól értesíteni a lapot, mivel közös érdek, hogy egyesületeikről pontos és megbízható tudósítások jelenjenek meg.

Közérdekű kérdésekben nyitva fognak állani e lapnak hasábjai mindenkor t. közönségünk bármely tagjának.

Az EPERJESI LAPOK felelős-szerkesztői tisztiségére *Dvortsák Győző* urat sikerült megnyernem.

Midőn ezt a lap mélyen tisztelt olvasóközönségének tudomására hozom, nem mulasztatom el, hogy lapom eddigi támogatásáért hálás köszönetet ne mondjak, s arra kérem, hogy jövőben se vonják meg rokonszenvüket és pártfogásukat e laptól, mely az új vezetés alatt is, soha nem lankadó buzgalommal fog törekedni mindent elkövetni, hogy a m. t. közönség igényeit minden irányban kielégíthesse.

Kiváló nagybecsüléssel

Kösch Árpád,

az «Eperjesi Lapok» kiadótulajdonosa.

Adalékok „Sárosvármegye monografiájá”-hoz.

(Írta: dr. Tóth Sándor.)

Az első kötet 242. oldalán lévő fejezet címe így szól: «A vármegye összes nemesi családjai». E szerint csak olyan kétségtelenül nemes családoknak volna szabad ott előfordulniok, melyek Sárosvármegyével valamelyes vonatkozásba jöttek. *Itt* földet birtak, megyei tisztet viseltek. Szóval *itt* nemesi jogokat gyakoroltak.

Az 1620—1640. évekről vezetett vármegyei jegyzőkönyv (IX. kötet) 215. lap 1-ső oldalán, annak 23. sorában találjuk, hogy az 1631. január 27-ikén tartott közgyűlésben felolvasták a nádor levelét, melyben felhívja a vármegyét, hogy a Sárkány István kapitánysága alatt álló 800 ember részére elhelyezésről gondoskodjék. Sárkány István kapitány úr igen derék magyar nemesember lehetett, sőt valószínű, hogy nemes volt. De, hogy azért, mert egy ideig itt katonáskodott, már «Sárosvármegye nemesi családja» lett volna, ezt el nem fogadom. Ennek daczára a monografia I. kötetének 421. oldalán olvashatjuk, mint sárosvármegyei nemesi családot: «Sárkány István 1631.». A szerző is érzi gyengéjét s zárjelbe utána teszi: (Zala megye).

A monografia írójaként egy ember szerepel, hogy összhangzó egészét képezhessen. Lássuk a mű I. kötete 296. és 473. oldalain a Dobay-és Úsz-család leszármazását.

A 296. oldalon Thaeculae, Márton, Chama, **Úz.** A 473. oldalon Thekule, Ite, **Úz.**

Magyar nemességet csak nemes atyától való törvényes leszármazás, törvényesítés, vagy királyi adományozás útján lehet szerezni. — Éppen ezért nőket — a nemességszerző feleségének kivételével, ki «ac per ipsum», «s általa» kifejezéssel férje révén kapja a nemességet — nemesíteni nem szokás. Nők nemes családalapítók úgysem lehetnek. Mert törvényes gyermekeik férjük nevét nyerik. Törvénytelen gyermekeikre pedig — a kik a régi magyar jog szerint anyjuknak sem rokonai — nemességük át nem száll.

Ennek daczára a monografia I. kötetének 242—489. lapjain számos nőt találunk felsorolva s nem egynek neve mellett dőltbetűs évszámot, mely a szerző szerint donációt vagy

igazolást jelent. Mégis, sohasem a nemesi oklevél keltének, hanem — de legalább következetesen — a kihirdetésnek évét írja dőlt számokkal. Holott a nemesség a királyi adományozás tényével teljesen befejezést nyer és semmi kiegészítésre nem szorul. A nemességnek a vármegye gyűlésén való kihirdetése csak a nemesi jogoknak az illető megyében való gyakorolhatásának volt feltétele. A kihirdetés elmaradása a nemességre semminemű befolyással nincsen. A monografia írójának ezen eljárása tehát helytelen. Például Króner Kristóf neve mellett, I. kötet 360. lapján 1625. és 1628. évszámok dőlt számmal vannak szedve. Holott Króner Kristóf, a vármegyei jegyzőkönyvek 9. kötete 133. lap második oldalának 16. sorában foglaltak szerint, II. Ferdinándtól 1627. évi november 12-ikén kapott címeres nemeslevelet.

Az I. kötet 258. oldalán Benkó Benedek neve mellett 1629. évszám fordul elő, holott a vármegyei jegyzőkönyvek 9. kötete 179. lap második oldalának 8. sorában olvasható, hogy Benkó Benedek 1628. évi augusztus 16-ikán kap nemességet.

Az I. kötet 243. oldalán találjuk «Alacz Mihály 1630.», majd kissé alább «Alesz Mihály 1630. (Alesc?) (Erdélyi család?), a felvilágosítást megadja a vármegyei jegyzőkönyvek 9. kötete 212. lap első oldalának 15. sora. E szerint Alt Mihály 1628. augusztus 16-ikán II. Ferdinándtól címeres-levelet kap s ezt 1630. évi december 18-ikán tartott sárosvármegyei közgyűlésen hirdetik ki.

Az 1898. évi IV. t. cz. 1. §-a kimondja, hogy «minden községnek csak egy hivatalos neve lehet». Ugyanezen törvény 5. §-a ezen hivatalos községnevet használatát kötelezővé teszi.

Nézetem szerint tehát mindenütt a jelenlegi hivatalos községnevet kellene használni, mellette zárjelben a régi neveket. Ám, mit látunk: az I. kötet 17. oldalán a János-hegység leírásában az első sorban «Krizsci», a 8. és 9. sorokban «Siba», «Richvald» neveket találjuk *Kiskereszt* hivatalos névvel vegyesen. Ugyanazon oldalon alulról a 6. sorban találjuk Livó régi helységnevet s közvetlen szomszédságában Olajpatak hivatalos nevet. A régi és új helységnevek túlságos bosszorkánytánczot járnak az egész művön végig.

nyársardói földesúr feleségét, hogy dajkáját — Svider Katalint —, a ki kikerestelkedett zsidóasszony s a ki koronatanúként szerepel a vérvádban, engedje el Eperjesre, hogy a törvényszék szembesíthesse a vádlottakkal. Az alezredesné gyermeke azonban súlyos beteg, dajkáját el nem engedi.

Július hó 11-iki, igazságot osztó ülésen olvassák fel Makoviczky József, a visniczai (Gácsországi) kerület kormányzójának levelét, melyben felhívja a megye rendeit, hogy a hatósága alá tartozó s ártatlanul bebörtönzött zsidókat azonnal bocsássák szabadlábra. A válaszadást az alispánra bízzák, a ki erélyesen utasítja vissza a lengyel kormányzó illetéktelen beavatkozását.

Majd Mária Terézia rendeletét olvassák fel, a mely szigorúan utasítja a megyét, hogy a bebörtönzött zsidókkal emberségesen bánják, ügyüket mielőbb tárgyalja le s ügyvédvállásra hívja fel őket. Ügyükben semmiféle jogerős határozatot ne hozzon, hanem a tárgyalás befejeztével az ügyiratokat terjeszse fel hozzá. Ha netalán kínzó vallatást rendelne el a megye, annak végrehajtását jóváhagyásáig függeszse fel.

A megye a királyi parancsot, a melyet a királynő a befolyásos pozsonyvárljai zsidók közbenjárása folytán adott ki, tudomásul veszik, s hogy a bilincsekbe vert zsidóknak módot nyújtsanak ártatlanságuk bizonyítására, s ügyvédüknek, Malleter Tóbiásnak

az ügy iratainak áttanulmányozására s ellenbizonyítékai beszerzésére, az ügy folytatólagos tárgyalását augusztus hó 27-ikére halasztják. Majd megbízzák az alispánt, írjon át a lengyel hatóságoknak, hogy a hasonló vérvád- esetekben hozott ítéleteiket közöljék a megyével.

Felolvassák még Lyubomirsky Szaniszló herceg levelét, a ki azt követeli, «hogy a hatósága alá tartozó, s jelenleg a gyermekgyilkosság vádjá miatt ártatlanul bebörtönzött zsidókat engedjék szabadon». Az erélyes hangú levélre a megye azt válaszolja, hogy ne adjon hitelt a visniczai kormányzó szavainak, a ki már másodikban illetéktelenül avatkozott bele ezen ügybe. A zsidók vérváddal vannak vádolva s ügyük tárgyalás alatt van. Egyben kéri a herceget, hogy a visniczai kormányzó részéről a megyét ért támadásokért elégtételt szerezzen.

Az augusztus hó 13-ikán s következő napjain ült ülésben felolvasták a helytartó-tanács azon rendeletét, melyben a tanács lelkére kőti a vármegyének, hogy szigorúan ügyeljen, nehogy az elfogott zsidók gyermekeit bárki is a kereszttség felvételére kényszerítse. Ezen rendelet kibocsátására az szolgáltatott okot, hogy az egyik vádlottnak, Davidovits Jakabnak — a ki Bornemisza László ádámföldi birtokos bérlője — hasonlevű tízéves fiát a földesúr, atyja elfogatása után magához vette s óhajára udvari papjával megkereszteltette. A kis Jakab László keresztnevet nyert a kereszttségben.

Ezen tízéves fiú vallomása alapján fogdosták össze a zsidókat, s főleg az ő vallomása alapján rendelték el a kínvallatást, melyben Jozefovits Mózes az életét vesztette. A helytartó-tanács utasítja a megyét, hogy szólítsa fel Bornemisza Lászlót, hogy a gyermeket adja ki édesanyjának.

Ezen rendelet kibocsátását is a pozsonyi zsidók eszközölték ki.

Augusztus 27-ikén a megyei törvényszék Semsey Miklós elnöklésével újból összeül. Tagjai, a főtisztviselőknél kivül, idb. Berzeviczy Sándor, Berzeviczy Gábor és Péchy Pál úlnökök (primassores). A vád részéről a beteg tisztí ügyész helyett jelen van Winkler Sándor, helyettes-ügyész, a kinek a per tárgyalásának tartamára napi két rénusi forintot állapítanak meg. A védelem részéről Malleter Tóbiáson kivül jelen van Désy János, a ki napi egy rénusi torintot kap.

Ezen ülésen felolvassák Mária Terézia sürgető rendeletét, melyben az ügy gyors befejezésére utasítja a megyét. A pozsonyi zsidók azon kérelemmel fordulnak a törvényszékhez, hogy a fogoly zsidók asszonyait óvadék mellett bocsássák szabadon, hogy rituálisan élmezhessek a börtönben lévő férjeiket. A törvényszék határozata elutasítja kérelmüket.

Majd a vád s a védelem hosszas versengése után meghozta ítéletét, a melyben torturára ítélik Horim-

Ne mulassza el

az ősz közeledtével személyesen vagy levélileg egy próbavásárlást tenni

ERDÉLYI

Legszolidabb kiszolgálás.

KASSÁN

nagy ruha-árúházában, a színházzal szemben. ■■■

Óriási választék iskolai ruhákban.

■■■ Szabott ár!

AZ EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR SZAMOSSY-DALESTÉLYE OKTOBER 16-ÉN. — JEJYEK KÖSSÉGI KAPALÓK. — ÜNÁL KAPALÓK.

Kötelep község azelőtti neve Kruzsló, Ruzsolyé Kruzslóva. Kruzsló és Kruzslóva két különböző község. Ezt a monografia írója nem tudja. (II. köt. 426., 461. oldalain.)

A II. kötet 362. oldalán D. alatt «A vármegye kihalt és élő községei» cím mellé tett jegy alatt felvilágosít, hogy: «a kisbetűs község eltűnt vagy tartozék». E szerint vastagbetűs község az élő. És mit találunk a következő lapokon?

A II. kötet 380. oldalán Buják község kisbetűs, tehát a monografia írója szerint eltűnt, holott Sárosbuják hivatalos néven él az ma is.

A II. kötet 381. oldalán Bunyita, mint eltűnt van feltüntetve, pedig hát él biz ez is.

Csércsen (II. köt. 382. old.) kívül Csircs (II. köt. 383. old.), Tapolyhanusfalú (II. köt. 481. old.) mellett Hanusfalú (II. köt. 402. old.), Tótsóvár (II. köt. 491. old.) és Németsóvár (II. köt. 447. old.) mellett Sóvárt (II. kötet 470. old.) mint élő községeket tünteti fel s ez által a vármegye élő községeinek számát 3-mal megszorítja. Sőt Tapolyhanusfalú és Hanusfalúnak egymástól eltérő történetet ad.

Rabóc községet pedig teljesen kihagyja. A monografia részére Rabóc régi nevének, Hrabócznak Hrabovcsikkal, Gyertyánpaták régi nevével való hasonlatossága révén — csak zavart hagyott. Ugyanis Gyertyánpaták után (II. köt. 401. o.) odaírta: «Rabóc, 1683-ban Hraboczik, 1685-ben Hrabóc, 1719-ben Hrabovcsik». Ebből, a ki nem tudja, nem tudhatja meg azt, hogy Rabóc ezelőtt Hrabóc és Gyertyánpaták ezelőtt Hrabovcsik volt s hogy mind a kettő élő község ma is. A monografia szerint Mária Terézia 1783-ban ad ki rendeletet, holott 1780-ban már meghalt (I. köt. 111. lap 11. sor.).

Dr. Máriássy Béla.

KÖZIGAZGATÁS. Sárosvármegye közgyűlése.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága a vm. székház tanácstermében, f. évi október hó 14-ikén d. e. 10 órakor tartja rendes őszi közgyűlést, melyen nagyobb érdeklődésre a következő tárgyak számíthatnak:

Alispán negyedévi jelentése.

Az 1911—12. évi törvényhatósági közüti költségvetés és ennek kapcsán 10%-nyi törvényhatósági útdó kivetése.

lovits Hersko szentimrei, Lefkovits Jakab gombosfalvi és Josefovits Mózes adámföldi tanítókat. Torturára ítélik azonkívül idb. Davidovits Jakab adámföldi bérlet, Anna nevű feleségét és Sámuel József nevű zsidót, Markovics Jakab gombosfalvi bérlet és Córka nevű feleségét. A királyi rendelethez képest azonban ezen ítéletet felterjesztik legfelsőbb jóváhagyás végett.

Mária Terézia az ítéletet részben jóváhagyja, s elrendeli a három tanító (rauf) kinnváltását. A kinnváltást a vallató-bizottság jelenlétében, 1765. évi január hó 28-ikán megejtik. A vallatást a kassai és az eperjesi hóhérok végzik, s munkájukat ugyancsak szépen fizetik: a kassai napi 12, az eperjesi napi 6 rénusi forintot keres. Lefkovits és Horimlovits a börtönben megkeresztelkedtek, hogy a kinnváltást elkerüljék. De hiába. Igaz ugyan, hogy csak a könnyebb torturán estek át. Könnyű sebeiket mihamar kiheverték. A szigorú torturán csak a főbűnös Josefovits Mózes esett át, a ki nemcsak szellemi szerzője, de végrehajtója is volt állítólag a gyermekgyilkosságnak.

Josefovits állhatatosan megmaradt ártatlansága hangoztatásánál, úgy, hogy a tortura sem hozott az elfogott zsidók ellen újabb bizonyítékot.

A vallató-bizottság jegyzőkönyveit a megye felterjesztette a királynőhöz, a ki a döntést ez ügyben magának tartotta fenn.

Josefovits a kinnváltás után harmadnapra behalt sebibe. Emlékét a zsidó egyház mai napig is megőrizte s mint martirt tisztelik.

A többi elfogott zsidó 1765. évi április hó 17-ikéig maradt börtönben, a mikor is királyi rendeletre valamennyien kiszabadultak.

A most ismertett bűnper arról nevezetes, hogy ezen perben alkalmazták utoljára a torturát. Az 1768. évi XLII. t.-cz. megtiltja a tortura alkalmazását.

Az alispán előterjesztése a vm. alapok és a gyám-pénztár nélkülözhető pénzkészleteinek mely intézeteknél leendő elhelyezése ügyében.

Szepesvármegye átirata a tervezett podolin—orló vasút javára 20,000 koronának újbóli megszavazása tárgyában.

A m. kir. kereskedelmi minisztériumnak leirta az eperjes—girált—felsővízközi távbeszélő létesítése ügyében.

Eperjes, Bártfa, Kisszeben sz. kir. városok véghatározatai a tisztviselői fizetések rendezésére, az 1909. évről kiutalt államsegély elosztása tárgyában.

Az Országos Képzőművészeti Társulat kérelme az Eperjesen rendezendő vándortárlat segélyezésére iránt.

Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság kérelme az eperjes—sóvári villamos vasút 25,000 korona értékű törzsrészvényeinek átvétele iránt.

Zólyomvármegye közönségének átirata a korcsmáknak és italmérési üzleteknek vasár- és ünnepnapokon való zárvatartása ügyében.

A sárosi ág. hitv. ev. egyházmegye közgyűlésének kérelme az eperjesi ág. evang. főiskolának egyetemmel való fejlesztése tárgyában.

A közigazgatás állapotáról szóló alispáni negyedévi jelentés.

A SÁROSVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJÁ-NAK e heti száma hozza az alispán negyedévi jelentését.

Az alispán jelentése elején szép szavakkal emlékezik meg dr. Árje Fülöp bizottsági tag, bártfai gyakorló ügyvéd és dr. Hartmann Samu lemes-járás orvos és tb. t.-főorvos gyászos elhunytáról. «Dr. Árje Fülöp, mint vm. tb. h. főügyész, számos éven át odaadón szolgált a közügyet; dr. Hartmann Samu pedig 30 éven át egyik kiválóan buzgó tagja volt a megyei tisztikárnak s a szenvedő emberiség javának előmozdítása érdekében élete fogytáig kifejtett fáradhatlan s önfeláldozó munkássága által a közéletet kiérdemelve, maradandó érdemeket szerzett.» Indítványozza, hogy a közgyűlés, a nevezettek elhunytá feletti őszinte fájdalom kifejezése mellett, érdemeiket s emlékeiket a közgyűlés jegyzőkönyveiben megörökítse.

Majd áttér a vármegyei hivatalok ügyforgalmára s tevékenységére, s a tevékenységről szóló kimutatások csatolása mellett jelenti, hogy habár az elmúlt időszakra esik a tisztviselők tömeges szabadságolása, a közigazgatás menete akadályokba nem ütközött.

Szeptember hó folyamán a főispánnal együttesen megvizsgálta Bártfa sz. kir. polgármesteri, rendőrkapitányi hivatala, a bártfai, a felsővízközi és a girálti főszolgabírói hivatalok ügyvitelét és pénzkezelését. A vizsgálatok eredménye általánosságban kielégítő volt.

Az eperjesi kir. állampénztár pénzkezelésének vártalan vizsgálatát a kir. pénzügyigazgató közbenjöttével augusztus 11-ikén ejtette meg, mely alkalommal a vármegyei alapok kezelését megnyugtatónak találta.

Az ideai fősorozás a vármegyében szept. 22-ikén ért véget. Az összes állításkötelesek száma 6540 volt; távol maradt 4746; sorozás alá került 1794, bevált 618. E szerint a vármegye egész területéről távol maradt a felhívott állításkötelesek 72,5 százaléka, s a sor alá kerültek 34,4 százaléka vált be.

Miután a szeptember hó első felében tervbevett királygyakorlatok elmaradtak, a katonai fegyvergyakorlatok csak szűkebb keretekben folytak le vármegyénk területén, s így a beszállásos si teher s a katonai előfogatok szolgáltatása csak mérsékelt arányban érte a közönséget.

Az útleveľforgalom nézve jelenti, hogy f. évi június hó 1-jétől augusztus hó végéig összesen 172 útlevelet adott ki, és pedig férfiak részére 51, nők részére 121 darabot. Az elmúlt év hasonló időszakában 25 útleveľlel többet adott ki.

Tűzeset 33 volt 32 községben. Az elhamvasztott vagyon biztosítás útján nagyrészt megtérült.

A közüti adminisztrációt illetőleg jelenti, hogy az elmaradt őszi nagy hadgyakorlatok alkalmából fogantatba vett munkák mind befejezést nyertek. Ezek az állami és törvényhatósági közutakon úgyszólván az összes előirányzott munkákat felölelték, mert, mire azok beállítása iránt a keresk. m. kir. minisztériumból rendelet érkezett, már mind munkába voltak véve s így beszüntetésük nem volt keresztülvihető.

A vicinális kőutakon csak kisebbmértékű munkákat végeztek.

A közegészségügyi állapot a törvényhatóság területén kedvező volt és, viszonyítva az előző negyedévhez, nem változott. Előtérben állottak az emésztő- és légzőszervek hurutos és lobos bántalmái. Fertőző kórok közül be volt jelentve roncsoló-toroklob 4 esete 4 községben, kanyaró 90 esete 8 községben, vörheny 10 esete 7 községben, hökhurut 51 esete 2 községben, a hasi-hagymáz 16 esete 7 községben.

Orvosrendőri hullaszemle és bonczolás 24 esetben ejtett meg. Öngyilkossági eset 5 fordult elő.

Igen érdekes része az alispán jelentésének, a mely

a népszaporodásra vonatkozik. Eszerint Sárosvármegye területén 1910. év első felében 605 házasság kötöttet, köztük volt 95 vegyes házasság, élve született 3155, halva 48 gyermek és elhalt hét éven aluli 765 és hét éven felüli 1100, összesen 1865 egyén, a természetes népszaporodás 1290 volt; ezer lélekre esett, egész évré számítva 6,9 házasság, 21,5 halálozás, 36,9 születés és 14,3 szaporodás; a törvényhatóság lakossága (polgári és katonai), az 1900. évi népszámlálás szerint 174,470 és a vándorlások figyelembevételével kiszámított összes népesség 1909. év végén 178,192 volt.

Szepesvármegyének — melynek lakossága egy-néhánnyal több — egészségügyi viszonyait a következő számok ismertetik: házasság kötöttet 639, vegyes 94, élve született 3164, halva született 70 gyermek (nálunk 48), meghalt 7 éven aluli 944 és 7 évnél idősebb korban 1181, összesen 2135 egyén (nálunk 1865); a természetes szaporodás 1039 volt (nálunk 1290), ezer lélekre esett 7,2 házasság (nálunk 6,9), 35,8 születés (nálunk 36,9), 24,0 halálozás (nálunk 21,5) és 11,5 szaporodás (nálunk 14,3).

Abaúj-Tornavárm.-ben, melynek lakossága 157,360, illetve 159,928, százalékokban kifejezve kötöttet 8,7 házasság (nálunk 6,9), született 33,5 (nálunk 36,9) és meghalt ezer ember közül 21,2 (nálunk 21,5); a természetes szaporodás 12,2 (nálunk 14,3) volt.

A magyar birodalom összlakosságának népessége a következő számokban nyer kifejezést: a 19254,559, illetve 21.118,490 lelket kitevő birodalomban élve született 369,374, halva született 7721 gyermek és meghalt 114,006 hét éven aluli és 139,618 hét évnél idősebb, összesen 253,624 egyén; a természetes szaporodás 115,750-et tett ki, százalékokban kifejezve kötöttek 9,3 házasságot, született 35,8 gyermek és elhalt 24,2 egyén. A szaporodás 11,1-et tett ki, a legtöbb születés, 67,972, április hóra, a legkevesebb, 54,427, június hóra esett.

Ezen számokból kitűnik, hogy törvényhatóságunk közegészségügyi viszonyai az elmúlt félévben igen kedvezőek voltak.

A fenyegető koleraveszedelemmel szemben idejekorán megtette mindazon intézkedéseket, melyek a veszély elhárítása szempontjából előírva vannak. Köztisztaság tekintetében folytonos figyelem és gyakori vizsgálat tárgyai a korcsmák, kávéházak, vendéglők, iskolák, gyárak, műhelyek és iparostelepek.

Az állategészségügyi állapot a megelőző évnegyed-hez képest kedvezőtlenebb volt, a mennyiben a fertőző állati betegségek a f. év második negyedében 39, a lefolyt harmadik negyedévben pedig 48 községben uralkodtak.

A mezőgazdasági élet köréből jelenti, hogy az aratás eredménye nagy átlagban közepesnek mondható. A búza- és a rozstermés a gazdák meg vannak elégedve, bár az a tavalyi termés mögött maradt. — A zab- és az árpatermés azonban úgy mennyiségileg, mint minőségileg alárendelt. — A szénatermés kielégítő, sőt a sarjútermésre sem lehet a gazdáknak panaszuk. — A burgonyaszedés mindenfelé kezdetét vette. Terméseredményekre nem panaszkodnak a gazdák. Úgyszólván kielégítő a káposzta, takarmányrépa, valamint a kerti-vetemények termése is. — A gyümölcsstermés a vármegye területén igen változó. A szilva- és barackfélét a tavaszi fagyok többnyire virágzásukban érték. Alma- és körtetermés kielégítő.

A kimerítő alispáni negyedévi jelentés ismertetésének ezzel a végére jutottunk.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Államsegély. A nm. vallás- és közoktatásügyi minisztérium az 1910. évré 2000 kor. államsegélyt utalványozott ki a Széchenyi-körnek 86,305. sz. a., népkönyvtári célokra. A nagylelkű adományért ezúttal is hálás köszönetet mond az elnökség.

Az első zeneestély november 9-ikén lesz. Rendezi Matherny Gusztáv, a zeneszakválasztmány elnöke.

A Kör irodalmi szakválasztmánya okt. hó 5-ikén délután ülést tartott, a melyen a jövő szezón szabad-lyceumi előadásainak ügye került tárgyalás alá. A választmány elhatározta, hogy karácsony előtt vasárnaponként 6 földrajzi és karácsony után pedig 6 népmeszei előadást tart a Népakadémián, a művelt (különösen a női) közönség részére pedig karácsony után 5—6 előadást, a melyeknek tárgya Petőfi esztétikai taglalása, illetve méltatása. Az előadók személyére nézve a végleges megállapodás még nem történt meg, az elnökség azonban még e napokban érintkezésbe lép a felkérendő előadókkal. Az ülés folyamán a titkár referált a népköltési gyűlésre kiírt pályázat eredményéről s bejelentette, hogy a be-

érkezett kétkötetes munkát a bírálók legnagyobb része áttanulmányozta úgy, hogy két héten belül az irod. választmány véglegesen dönthet ez ügyben. Az ülés napirendje előtt Gömörly János alelnök a választmány nevében üdvözölte dr. Tóth Sándor elnököt, a vármegye monografiájának megjelenése alkalmából.

H I R E K.

— **Szerkesztőségünkben.** Dr. Obetkó Dezső lapunk október 2-iki számával megvált az EPERJESI LAPOK szerkesztői tisztétől. Mai számmal e tisztet Dvortsák Győző, Sárosvármegye levéltárosa tölti be.

— **Búcsúszó.** Hivatalos és egyéb irodalmi elfoglaltságom időmet annyira igénybe veszi, hogy az EPERJESI LAPOK felelős szerkesztői tisztétől megválni kénytelenülök. Három évet meghaladó s mindenben egyedül a közérdeket és haladást szem előtt tartott szerkesztői működésem folyamán m. t. munkatársaim és a nagyérdemű közönség részéről állandóan tapasztalt szives támogatást és bizalmat hálásan köszönöm. **Dr. Obetkó Dezső.**

— **Személyi hírek.** Dr. Vályi János v. b. t. t., az eperjesi egyházmegye püspöke, okt. 4-ikén titkárság kíséretében Szerednyére utazott szüretre, a honnan csak a jövő héten tér vissza.

Báró Ghillány Imre, Bornemissa Lajos, Szepesházy Imre és Szinyei Merse Félix országgyűlési képviselők Aradra utaztak, hogy résztvegyenek az október 6-iki nemzeti gyászünnepségeken.

Dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t., a képviselőház és a M. T. A. elnöke, október 6. és 7-ikén városunkban tartózkodott. Október 17-ikén a délutáni gyorsvonattal utazott vissza Budapestre.

— **A király nevenapja.** Ófelsége a királyi nevenapja alkalmából október 4-ikén d. e. 9 órakor a róm. kath. plébániái főtemplomban Zaborovszky Béla prépost-plébános ünnepi nagymiséjét celebrált. Az ünnepi nagymiséjén megjelentek az összes testületek, hivatalok és tanintézetek képviselői.

— **Október 6.** A magyar nemzet tragédiájának, az aradi Tizenhárom vértanúhalálának évfordulóját az eperjesi evang. Kollégium mindenkor halás kegyelettel ülte meg. Ezidén sem maradt hátrább. Reggel 9 órakor az ág. ev. polgári leányiskola ünnepelt. Az ünnepélyt Jelenik Emma intézeti tanárnő nyitotta meg, szépen átgondolt s előadott beszéddel. Ezt követték a növendékek alkalmi szavatai, melyek a szép számmal egybegyűlt közönségnek igazi élvezetet nyújtottak. Az ünnepélyt az iskolaszék elnöke, Korbély Géza, a helybeli ev. magyar egyház elismert nagy szónoka zárta be magasröptű s kiváló szónoki hévvel előadott beszéddel. Innen az ünneplő közönség az evang. templomba vonult, a hol d. e. 10 órakor gyászistentisztelet volt. Jelen volt az evang. Kollégium összes tanintézeteinek tanári-kara és tanuló-ifjúsága. A gyászistentisztelet végeztével az istentiszteleten résztvettek s az ifjúság 11 órakor, szépszámmú közönség jelenlétében tartotta meg a vértanúk emlékének szentelt gyászünnepélyét, melynek sorrendje a következő volt: 1. Kapi: «Isten a mi oltalmunk». Énekelt a koll. tanítóképző énekkara. 2. Megnyitó. Tartotta Antal Pál, jogászelnök. 3. Ábrányi: «Tizenhárom». Szavaltá Klaniczay Gyula joghallgató. 4. Ünnepi beszéd. Tartotta Vietórisz László, theol. test. elnök. 5. Váradi: «Tizenhárom». Előadta Hajdú Gyula, koll. főgimn. VIII. o. t. 6. Záró-ének: «Himnusz».

— **Oltárszentelés.** Dr. Fischer-Colbric kassai püspök Mihály-napján áldotta meg a restaurált kendei templom főoltárát. A reggeli vonattal érkező püspököt kendei hívei nagy számmal, ünnepi ruhában várták, a ki hosszasan beszélgetett el egyszerű híveivel.

— **Lelkészválasztás.** A kapinémfalvi ág. h. ev. egyház már egy éve nélkülözte a lelkeszt. Fábry János újdéki segédlelkész pályázott ezen állásra, kit a hívek, próbaszónoklatának meghallgatása után, egyhangú lelkesedéssel azonnal megválasztottak. A lelkesztak renoválása után, a mi legközelebb megtörténik, az új lelkész azonnal elfoglalja állását. Beiktatását valószínűleg már e hónapban fogja eszközölni Hajdú János főesperes.

— **Negyvenéves jubileum.** Schultz József bártfai adóárnok szept. 17-ikén töltötte be szolgálatának 40-ik esztendőjét, mely alkalomból a bártfai adóhivatal tisztikara az ünnepet lakásán felkereste s meglehetősen szavakkal üdvözölte, mit a meghatott öreg tisztviselő az előtűdülő könyvek miatt

alig tudott megköszönni. Schultz József — mint hírlík — otthagyja oly kötelességtudóan viselt nehéz szolgálatát s jól megérdemelt nyugalomba vonul. Az ősz tisztviselőt, a buzgó, kötelességtudó, korrekt hivatalnoknak mintaképét ez alkalomból mi is szívből üdvözöljük.

— **Kinevezések.** Dr. Vályi János eperjesi püspök Demeter Dezső okleveles tanítót Jákórsze községbe, Szegő Andor okl. tanítót Kisfagyalosra, Szuchy Antal okl. tanítót Mészégetőre, Koszta Rozália okl. tanítónőt Bélaváza községbe, Kusma Gyula okl. tanítót Felsőkázmerre rendes kántortanítói, illetve tanítónői minőségben kiküldötte, illetve kinevezte.

— **Izraeliták ünnepe.** Mózesvallású polgártársaink október 4-ikén és 5-ikén ülték újév ünnepét (Ros-Hasanah). E nappal kezdték az 5671. év számítását. A városban meglátszott, hogy izraelita polgártársaink ünnepelnek, mert az üzletek be voltak zárva s a máskor oly élénk forgalom egészen kihalt.

— **Monografia-bizottság ülése.** Sárosvármegye monografiájának felügyelő-bizottsága f. hó 7-ikén d. e. 11 órakor, dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöklésével tartotta ülését. Az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a bizottság egyik elhunyt tagjáról, Rhody Alajosról, javasolja, hogy emléke jegyzőkönyvben örökíttessék meg. Ezek után a szerző bemutatja a már megjelent első két kötetet. Az alispán tudomására hozza a bizottságnak, hogy a szerző kívánságára a megjelent első két kötetet ismertetés céljából megküldötte az egyes szak- és hírlapoknak. Majd a bizottság határozatát kéri arra nézve, hogy a törvényhatósági bizottsági tagoknak minden ellenérték nélkül küldessék-e meg a már megjelent két első kötet. s ha igen, nem volna-e czélszerű csak a harmadik kötet megjelenése után. Az elnök s több bizottsági tag hozzájárulása után a bizottság akként határoz, hogy a monografia első és második kötete a törvényhatósági bizottsági tagoknak minden ellenérték nélkül, kívánatra már most küldessék meg. Szó esett a monografiába csúszott egyes hibákról, különösen a családtörténeti részben, a melyben egyes genealogiai táblák egészen hibásak. Az elnök kijelenti, hogy ő a maga revizori szerepével természetesen nem áll jól az adatok helyességeért, mert fides penes auctorem. Ezek a harmadik kötetben fognak pótoltni. A szerző ezek után bemutatja a mű költségvetését. E szerint a mű összes költségei 24,547,97 korona. Ebből szerzői tiszteletdíj 8380 kor. Ívenként 80 koronájával számítva. Az előállítási költségeket nagyrésztben fedezik a magánosok által befizetett s még befizetendő hozzájárulások. Ezzel az ülés véget ért.

— **Házasság.** Hevesbáthori és abafalvi ifj. Póta László eperjesi m. kir. állampénztári főtiszt, a Rákóczi Kath. Kőr titkára, okt. 8-ikán esküdtött örök hűséget Miskolczon sajkócazi Kubó Ettynek.

— **Új lelkész.** Palicskay János eperjesi egyházmegyei áldozópap, kegyúri bemutató-level alapján, Torontálhorvátiba lelkésznek kinevezetett.

— **Halálozás.** Bothfalvi Both Gyula, nyugalmazott kir. ítélőtáblai bír. földbirtokos, a sáros-szepesi református missió-egyház főgondnoka, Sárosvármegye törvényhatósági bizottsági tagja október 6-ikán, munkás életének 71-ik s boldog házasságának 35-ik évében, hosszas betegség után Ásgúton elhunyt. A megboldogult hűlt tetemeit október 8-ikán délután 3/4 órakor helyezték el örök nyugalomra az ásgúti családi sírboltban, a református egyház szertartásai szerint. Az elhunyt halálával legközelebbből sújtott családtagok: özv. Both Gyuláné szül. bizáki Puky Róza, az elhunyt felesége, Szellinga Györgyné szül. Both Anna, leánya, férjével s gyermekeivel, bizáki Puky Pálné szül. Both Ilona, férjével s gyermekeivel, dr. Both Tamás, fia és Both Etelka, leánya, özv. kassai Raisz Andrásné szül. Both Emma és Both Miklós, az elhunyt testvérei.

— **Requiem az aradi Tizenhárom lelkiüdvéért.** Október 6-ikán reggeli 9 órakor a városi plébániái templomban, az aradi vértanúk lelkiüdvéért szolgáltatott gyászmisét Zaborovszky Béla prépost-plébános nagy papi segédlettel czelebrálta, mely alkalommal a templomi kar nagyhatású requiemet adott elő s Magyar József városi főjegyző, Hirschmann Ferencz templomi karnagy új requiemjéből két bariton-szólamot énekelt, mely hatásos melodijánál és tökéletes előadásánál fogva közfigyelmet keített. Feltűnő szépen volt díszítve ez alkalommal a templom közepén álló katefalk.

— **Választás.** Az eperjesi városi iparosanconczkó felügyelő-bizottságának október 1-jén megtartott választó-ülésében Balissa János ezen intézet igazgatójává és Rovó Gyula tanítójává egyhangulag megválasztott.

— **A vm. állandó-választmány ülése.** A törvényhatósági közgyűlést előkészítő állandó-választmányi ülést október 12-ikén d. e. 10 órakor a vármegyeház kis tanácstermében tartják meg.

— **Az utólagos beiratkozások** az eperjesi jogakadémián okt. 15-ikéig tartanak. Bővebb felvilágosítást a dékáni hivatal nyújt.

— **Az eperjesi jogakadémia tanári-kara és a Kollégium felügyelője Maléter István** kassai államtudományi doktort a társadalomtudományok köréből választott special-kollégiumok magántanárul meghívta. Maléter a még Londonban tartózkodó dr. Ereky István rendes tanár helyett ebben a félévben egyelőre a jogbölcseletet fogja előadni, illetőleg a dr. Réz Mihály rendes tanár által helyettesítésképpen már megkezdett jogbölcseleti előadásokat folytatni fogja. Maléter kiváló képzettségű szakferfi, a kinek megnyerése főiskolánkra nézve újabb nyereséget jelent. Kassa sz. kir. város társadalmában és politikai életében már eddig is jelentékeny szerepet játszott, sőt őt a város közönsége 1905-ben egyhangulag polgármesterré is megválasztotta. Üdvözöljük őt, mint városunk új polgárát is, s jogakadémiánknak ez újabb jeles erő megnyeréséhez szerencsét kívánunk.

— **Dr. Hartmann Samu temetése.** Nagy részvét mellett temették október 2-ikán délután 3 órakor dr. Hartmann Samut, a lemesai járás orvosát, Sárosvármegye tb. főorvosát. A temetésen a kiterjedt rokonságon kívül megjelentek Sárosvármegye törvényhatóságának és Eperjes város képviselőtestületének tagjai, tisztársai, a város és környékének közönsége rendkívül nagy számmal. Kassáról is igen sokan jöttek át, hogy a legszelebb körökben is nagy rokonszenvnek örvendő orvost utolsó útjára kísérik. A ravatalnál dr. Austerlits Mayer helybeli és dr. Klein József kassai főrabbi mondottak gyászbeszédet.

— **Királydobálás.** Az Eperjesi Kuglizótársaság a múlt héten fejezte be ezidei, tíz napig tartott király dobálását. Győztesként, mint kuglikirály, ismételtén és most már hatodszor Faltin Géza, a kuglizókör legjobb dobója, került ki a versenyből 131 bábúval, a mely számot a Körnek 25-éves fennállása óta még el nem érték, vagyis ilyen rekordot itt eddig még el nem ért senki; ő nyerte el a Körnek 50-koronás arany-díszérmét. Második nyertes Szentiványi József lett 105 bábúval. Díjkiosztás után a Kör saját helyiségében kedélyes vacsora következett, a melyen a tagok és vendégek nagy számmal vettek részt. Több szép felköszöntő is hangzott el. Így Klefner Gyula elnök Faltin Géza királyra, továbbá Faltin Géza az elnökre és a Kör tagjaira emelték poharaikat. Felköszöntőt mondtak még dr. Strausz Zsigmond stb. A Kör tagjai a késő esti órákig együtt maradtak.

— **Hivatalos órák a vármegyei központi és járási hivatalokban.** A vármegyei központi és járási hivatalok működési ideje a téli időszak beálltával sem változik. Hivatalos órák, mint eddig a nyári időszakban, reggeli 8 órától délután 2 óráig egyhuzamban tartanak.

— **Áthelyezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Labas Gyula bártfai kir. adóhivatali segédet szolgálati érdekből Felsőpulyára, és Fligler Jánost, ugyancsak a bártfai kir. adóhivatal ellenőrért Dárdára helyezte át.

— **Jogászelet Eperjesen** czímen, Antal Pál, jogásztisztületi elnök szerkesztésében, okt. 16-ikával egy új lap indul meg. A lapot, mely a jogászfűség szellemi életének hí tükre lesz, a tanári kar leghathatósabb szellemi támogatásban fogja részesíteni. Hivatalos lapja lesz a jogásztisztület kebelében élő társadalmi és tudományos egyesületeknek és a dékáni hivatal hivatalos közleményeinek. Havonta kétszer jelenik meg, minden második vasárnapon. Szivesörömet regisztráljuk e hírt, mert egy ily erkölcsi testületnek, a melyen a helybeli jogásztisztület, már régebben kellett volna gondoskodnia oly orgánuról, a mely kiválóan az ő érdekeit hivatott szolgálani. A lap előfizetési ára félévenként 3 korona.

— **Felülfizetés.** Báró Ghillány Imre, Eperjes sz. kir. város képviselője, a tüdőbetegek szanatoriuma javára rendezett hangverseny alkalmával 40 kor.-t fizetett felül. A vezetőség ezúton mond köszönetet a nemes adományért.

— **Pályázat járásorvosi állásra.** Sárosvármegye alispánja a dr. Hartmann Samu lemesai járásorvos, vm. tb. főorvos halálával megüresedett járási orvosi állásra pályázatot hirdet. Az állással egybekötött illetmények a következők: évi 2000 kor. kezdőfizetés, 600 kor. útiutalvány és 360 kor. lakbér. Az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-ának 1.

pontjában körülírt képesítést és a tisztí orvosi-viz-ga letételét igazoló okmányokkal felszerelt kérvények, Sárosvármegye főispánjához intézve, november 21-ikéig nyújtandók be az alispáni hivatalnál.

— **Államsegély.** A protestáns egyházak adójának csökkentésére kiutalt államsegélyben az alábbi községek részesültek: Erdővágás 405 kor., Szabados 380 kor., Aranypataka 365 kor., Kislankás 227 kor. és Sárpatok 75 kor. évi segélyt kap.

— **A 9-ik honvéd-gyalogezred önkénteseinek tisztvizsgája.** Az eperjesi zászlóaljhoz beosztott honvéd-önkéntesek sikeresen állották ki a tisztí-vizsgát, a mennyiben 62 önkéntes közül Dede Lajos 2-ik, Ragyák János 6-ik, Kintes János 8-ik, Bucsek Kálmán 20-ik és Gál István 21-ik lett.

— **Ügyvédi értekezlet.** Az eperjesi ügyvédek néhány tagja az ügyvédi kamara helyiségében értekezletet tartott, melynek tárgyát képezte, hogy a kamara mint hatóság állást foglaljon-e azon kérdésben, vajjon dr. Horovitz Gyula vármegyei al-ügyésznek a magánygyakorlat megadásá-e vagy sem? Ezen értekezleten felszólalt dr. Maibaum Artur és dr. Rosenberg Mór, kik egyúttal a választmány tagjai is, és azon nézetüket fejtették ki, hogy az ügyvédi kamara állást foglaljon az ügyvédi gyakorlat megadásá ellen, mert az ellenkező döntés az eperjesi ügyvédek magán-érdekét érinti; a t. ügyészek ugyanis a közönséggel gyakrabban érintkeznek és így a közönség őket nemcsak azon ügyekben, melyek az árvaszéknél vagy a közigazgatási hatóságoknál folynak, de ezzel kapcsolatosan más ügyekben is mindinkább fel fogja keresni. Az ellenkező álláspontot támogatta dr. Dobay Zsigmond vm. t. főügyész, ki elsősorban kiemelte, hogy az értekezlet ezen kérdésben határozni jogosítva nincs, mert az csupán egyes tagok véleményét tolmácsolhatja, nem pedig az ügyvédi kamaráét, melynek közege a közgyűlés, illetve annak megbízásából a választmány. Felszólalt dr. Horovitz Gyula t. alügyész mint közvetlenül érdekelt fél is, és előadta, hogy az ügyvédi kamara ezen kérdéssel nem foglalkozhatik, mert az ügyvédi rendtrts. 19. §-a alapján az ügyvédi kamara csak oly kérdésben foglalhat állást, mely az egész ügyvédi kar érdekét érinti. Ő ugyanis, hasonlóképp a felszólalókkal, az ügyvédi kamarába be van jegyezve, mint ilyen fizeti a kamarai tagdíjait és nyugdíjárulékot ebből folyólag az ügyvédi gyakorlat folytatásához törvényes joga van és ebben a kamara őt nemcsak nem gátolhatja, de ellenkezőleg, támogatni köteles. Ilyen irányban kérvénnyel is járult a választmányhoz. A választmány ezen kérvénnyel és a kamara álláspontjával foglalkozván, akkép döntött, hogy az alügyész kérelmét nem támogatja, de a többi eperjesi ügyvédek érdekében átfűt. Úgy értesültünk, hogy a választmány ezen határozatát az alügyész megfélebbizte.

— **Köszönetnyilvánítás.** Néhai dr. Hartmann Samu orvos elhunytá alkalmából koszorú-megváltás címén az Izr. Nőegylet népkonyhája javára adományoztak: 50 koronát: özv. dr. Hartmann Samuné; 40—40 kor.-t: Kádas Miklós és családja, az eperjesi gyógyszerészek, az eperjesi orvosok; 25 kor.-t: Schwarcz József és fia; 20—20 kor.-t: Zimmermann Lajosné sz. Hartmann Margit, dr. Hartmann Lajos, dr. Hartmann Imre, dr. Szász Ernőné, dr. Propper Adolf és családja, dr. Propper József, Glaszner Mór és neje; 10—10 kor.-t: Elsász Maró, Berger Samu; 5—5 kor.-t: Krayzell Aladár, Schwarcz Ármin és családja, Ferbstein Dávid, dr. Zahler Elek, dr. Maibaum Artur, dr. Rosenberg Teofil, Hercz Ernő, Horák Hugó és neje, dr. Lichtig Artur, Berger Hermann, Sziklai Henrik és neje, Ilkovicz Mór, Steinfeld százados; 4—4 kor.-t: Naredi százados és neje; 2—2 kor.-t: Bodon Miksa, Szauber Fülöp, dr. Fényes Lajos, dr. Engländer Emil, Kraumann százados; 1—1 koronát: özv. Friedmann Adolfné, Keviczky Dániel. A kegyes adományokért hálás köszönetünket fejezzük ki a nagylelkű adakozóknak. Az emberszeretetet és humanitást szolgáló orvosi pályán élete utolsó percéig fáradhatatlan kötelességtudással és buzgó lelkiismeretességgel működött férfiú nevének maradandó emlékére, az egybegyűlt összeget «Dr. Hartmann Samu emlékalapítvány» gyanánt fogjuk kezelni *As elnökség.*

— **Tűz.** A múlt napokban nagy tűzvész dühöngött Galbató községben, melynek áldozata a korcsma és vagy öt lakóház lett — természetesen a melléképületekkel együtt. A kár körülbelül 25,000 koronát tesz ki, melyből biztosítás révén csak nagyon kis rész fog megtérülni. A tűz oka mindeztideig ismeretlen.

— **Világítási zavarok.** Október hó 5-ikén esti 8 órakor a villanytelepnek a Szebeni úton elhelyezett transzformátora ismeretlen okból tüzet

fogott s az, valamint annak szekrénye elégett. A színházban éppen előadásra készültek, a midőn valamennyi villanykörte felmondta a szolgálatot. Az előadás megkezdése e miatt majdnem egy órát késett s 10 óráig gyertyák fénye mellett folyt. Mint értesültünk, ismeretlen tettes a Holló-utcában a primár-vezetékre rövidzárdrótot dobott, mely üzemzavart okozott.

— **Nyilvános köszönet.** Özv. Both Gyuláné és dr. Both Tamás, férje s illetőleg édes-atyja, néhai Both Gyula nyug. táblai bírónak halála alkalmából, 50 koronát adományoztak az eperjesi ev. gyámint. Nőegylet alapjának, koszorúmegváltás címén. Áldott legyen az elhunyt kiváló embernek emléke, ki nek nevét ily módon is megörökítik. Hálás köszönetet mondunk a szép példát adó, nagylelkű adományozóknak! Eperjes, 1910. okt. 7. Dr. Sztelho Jánosné ev. nőegyl. elnök, Mayer Endre ev. nőegyl. titkár.

— **Vigyázatlanság áldozata.** Október 5-ikén *Perzsey* András, tapolyradványi gazda szecsákat vágott. Az etetésnél nem vigyázott eléggé, a gép bekapta balkezét s a kés négy ujját a tövéből lemetszette. A súlyosan sérültet az eperjesi kórházba szállították.

— **Adomány.** Özv. dr. Hartmann Samuné úrasszony, elhunyt férje emlékének megörökítésére, 50 kor.-t adományozott a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet «Erzsébet»-árvaházának. A Nőegylet elnöksége ezúton is a leghálásabb köszönetének ad kifejezést a nemeslelkű adományért s azt az elhunyt általános ismert nemes intenczióinak megfelelően fogja felhasználni.

— **Betiltott kút.** A városi rendőrkapitány a Holló-utca 1. számú ház mellett lévő kútát, a melybe szeptember 27-ikén *Kleinodi* Gyula városi koldusdíjas öngyilkossági szándékkal ugrott, mint beszennyezettet s így a közegészségre veszélyeset, betiltotta s bezáratta.

— **Rendőri hírek.** *Misnai* József helybeli gazdálkodó panaszt tett veje ellen, hogy szeptember 28-ikán ablakon keresztül bezárt lakásába hatolt s 34 korona készpénzt emelt el. — A rendőrség október 3-ikán a sertéspiaczon egy fekete, viselt télikabátot talált. Igazolt tulajdonosa a rendőrségen átveheti. Ugyanott, ugyanazon időben egy ötkoronást találtak. Ugyanaznap *Csintalan* József eperjesi lakos a Fő-utcán barna pénztárczát 5 korona váltópénzzel s 2 kisebb kulccsal talált. — Október 3-ikán *Petri* *Hmelyar* József 15 éves csavargó *Maléter* Árpád ügyvéd Polyánkán lévő nyári-lakásába tört s onnan egy vadászfegyvert s csomó töltényt és ruhaneműt lopott el. A titkosrendőrök másnap hajnalban fogták el egy istállóban, a hol az éjjelt töltötte.

— **Zsebráczky Géza** r. k. plébános úrnak állami aranyéremmel és egyéb díjakkal kitüntetett méhérszetéből való különlegesség: **lépésméz, szűzméz,** kis keretekben és amerikai boxisokban; továbbá pergetett, legfinomabb kárpáti **csemegeméz** kapható kizárólag *Kun* Sándor fűszer-, csemege- és cukorka-üzletében, Eperjesen

— **A legújabb hajviselethez** szükséges loknik, hajbetétek s hajfonatok *Bilich* Ferencz színházi fodrásznál készülnek, Fő-u. 63. Kifésült hajat veszek!

A szomszédból.

— **Péchy Zsigmond ünneplése** Hétháron. Sárosvármegye új járása nem is egy kezdő íjú, hanem egy életerős, edzett férfi módjára, sűrű egymásutánban adja tanújelét életképességének. Mintha viselkedésével, élénk, eredményes működésével be akarná bizonyítani, hogy új járássá való függetlenítését megérdemelte. Úgy a kultura, mint a közjólét s a társadalmi együttérzés előmozdítását célzó mozgalmak egész sorát látjuk szemünk előtt lezajlani az új járásban s annak szívében, Hétháron. Legújában október 5-ikén országgyűlési képviselőjét, *Péchy* Zsigmondot ünneplte a héthársi járás közönsége, s miután Hétháron már a névnapokon, búcsúkon is száz vendégen alul nem adják, nincs mit csodálkoznunk azon, hogy a járás orsz. képviselőjének tiszteletére rendezett banketten egy fényes, impozáns közönséget láttunk és hogy a bankett utáni — természetesen reggelig tartó — táncmulatság egy *megye-bálnak* is beillett volna. Természetes, hogy a héthársi járás közönségének s az ünnepe rendezőinek helyzetét, működését megkönnyítette ama körülmény, hogy a társaságot összehozta egy oly — a megyében és azonkívül is — vezérszeretpét vivő, közszeretben álló, egy hosszú és dicső közpályán nagy tekintélyt kivívott illusztris férfiúnak ünneplésére, mint *Péchy* Zsigmond. Ezen kedélyes összejövetel jele annak a határtalan tiszteletnek, nagyra-becsülésnek és szeretetnek, mely *Péchy* Zsigmondot nemcsak mint a járás nagybefolyású jötevőjét, de mint embert, mint a járás és vármegye egyik legérdemesebb

vezéremberét körülövezi; jele egyúttal annak is, hogy a járásban van szeretet, kedélyesség, béke, kölcsönös megbecsülés, mely tulajdonságok mind nemcsak előmozdítói, de alapföltételei a közállapotok javulásának. A bankett fényolcszor kezdődött. A terített asztalok díszre, fényre s a menü pazargazdagsága kénytelen kikorrigáltatni velünk a szürke, lapos «bankett» elnevezést; nem volt az bankett, hanem kedélyes «lukulusi lakoma», fűszerezve magasszárnyalású toastokkal, melyeknek sorát a pezsgőnyitáskor *Brühl* *Menyhért* héthársi prépost-esperes nyitotta meg, egy nagystíli üdvözlő-beszédet mondva az ünnepelel orsz. képviselőre, *Péchy* Zsigmondra. Utána az ünnepelel köszöntötte fel a járás közönségét s abban elsősorban az ünnepelel rendező *Huszovszkyné Berzeviczy Lolo*, dr. *Moskovics Ignáczné*, *Becker Vilmosné* s a többi héthársi hölgyekből álló bizottságot. *Dobay Béla* főszolgabíró éllette a jelenlévő főispánt és alispánt, mire *Semsey Boldizsár* egy kedves beszédben az ő kedvelt héthársi járásának bókolt, *Tahy József* pedig a járás büszkeségét, *Péchy* Zsigmondot éllette. Beszéltek még *Bánó Árpád*, *Mankovics Kornél*, dr. *Tergina Gyula*, *Zsebráczky Géza* és dr. *Bánó Dezső*. Két nagy teremben lévén eloszolva a társaság, a nyugszög sokadalomban majdnem lehetetlen feladat volt az összes jelenlevőket feljegyezni. *Péchy* Zsigmond jobbán báró *Ghillány Imréné*, *Semsey Boldizsár*, mellette *Péchy* Zsigmondné, az ünnepeleltől balra *Bornemisza Lajosné* és *Tahy József* ültek. Az urak közül *Bánó Árpád*, *Brühl Menyhért*, dr. *Tergina Gyula*, *Péchy Ernő*, *Soltész Ede* pécsújfalvi plébános, *Péchy Elemér*, *Péchy Antal*, *Dessewffy Marcell*, *Praesenszky László*, *Chityil Pál*, *Zsebráczky Géza*, *Dobay Béla*, dr. *Dobay Zsigmond*, *Mankovics Rezső*, *Vasskó József*, *Kuklis Sándor*, dr. *Moskovics Ignácz*, dr. *Groszwirth Zsigmond*, dr. *Praesenszky Sándor*, dr. *Dobay Károly*, dr. *Bánó Dezső*, dr. *Semsey József*, dr. *Gergelyi Sándor*, dr. *Weiszter Gyula*, *Passuth Ferencz*, *Brommer Ede*, *Zelényi József*, *Takács Bandi*, *Stronczér Dániel*, *Havrillay Béla*, *Gallé István*, *Sarlay Sándor*, *Voloszinovics Viktor*, *Máthé Dezső*, ifj. *Bánó Iván*, *Bornemisza István*, *Huszovszky Nándor*, *Berzeviczy Elemér*, *Szepeszy Árpád*, *György Samu*, *Berzeviczy Attila*, *Richnavszky Pál*, *Fejér Andor*, *Krongh István*, *Szeghy Andor*, *Becker Vilmos*, *Hegedűs Győző*, *Krajczér Endre*, *Spillenber Barna*, *Gurkó József*, *Fenyves Fülöp*, *Szepeszy Zoltán*, *Svarda Antal* neveit sikerült feljegyeznünk. A táncteremben — *Farkas Sándor* cigányzenekarának a héthársi járás virágja, bájos, angyali arcú úrleányok és úrasszonyok serege, a kik közül a következők neveit tudtuk feljegyezni: báró *Ghillány Imréné* és leányai *Sári* és *Piroska*, *Péchy Zsigmondné* és leányai *Mária* és *Andi*, *Bornemisza Lajosné* és leánya *Margit*, *Berzeviczy Emmi*, *Huszovszkyné Berzeviczy Lolo*, dr. *Moskovics Ignáczné*, *Dessewffy Ilonka*, *Voloszinovics Mancsi*, *Vasskó Józsefné* és leánya *Vasskó Marcsa*, *Praesenszky Lászlóné*, *Becker Vilmosné*, dr. *Praesenszky Sándorné*, *Brommer Edéné*, *Schödel Emma*, *Berzeviczy Anna*, *Szabó Mariska*, *Gurkó Margit*, *Kollmann Gizella*. Az ünnepeletet az estély folyamán számosan táviratokban is üdvözlötk.

— **Táncmulatság.** A héthársi iparos- ifjúság október 9-ikén, Héthárs községi nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez. A táncmulatságon a kisszebeni cigányzenekar játszik.

— **A felvidéki vándorkiállítás** október 14-ikén érkezik meg Eger és Miskolcz városok után harmadik állomáshelyére, Kassára. A kiállítás előkészítése, sikerének biztosítása céljából az intéző körök október 4-ikén d. u. 4 órakor a városháza nagytermében, a társadalom széleskörű bevonásával ülést tartottak. *Éder* *Ödön* polgármester megnyitó szavai után *Balogh Bertalan*, a vándorkiállítás igazgatója ismertette az egybegyűlteket előtt a kiállítás célját és jelentőségét. Az előadó ismertette azokat az eszközöket, melyekkel a m. kir. kormány a kiállítást támogatja, megemlékezett *Kassa* város törvényhatósági bizottságának áldozatkészségéről, melynek fényes tanújelét adta akkor, midőn határozattal emelte, hogy a vándorkiállítás céljaira, meghatározatlan időkre, évi 1000 korona segélyt nyújt. A kiállítás impozáns méretéről és magas színvonaláról méltán tanuszkodhatik az a körülmény, hogy 1148 oly mű érkezett be, mely kiállította már előzőleg valamely hazai vagy külföldi zsűri bírálatá, úgy, hogy a rendezőségnek csupa elsőrangú műalkotásból volt alkalma összeválogatni a kiállítás anyagát. Az előadónak *Éder* *Ödön* polgármester mondott köszönetet értékes előadásáért s egyben kifejezést adott azon reményének, hogy *Kassa* város közönsége lelkesedéssel fogja felkarolni a kiállítás ügyét. A kiállítást egyébként október 14-ikén déli 12 órakor *Molnár* *Viktor* államtitkár személyesen fogja megnyitni, számos neves művész jelenlétében.

— **A panszlávok Sárosvármegyében** folyton működnek. Így a «Tátra»-bank legutóbb Kükemezőn *Kozslaj* György gazdának elemi végzet fiát és kisleányát akarta Csehországba — nyilván csehszellemű — kitaníttatás végett kivinni, s már meg is volt állapítva az Eperjesről történő elutazás napja. A tervet a kükemezői evang. tanító és a körjegyző akadályozták meg, a kik az eperjesi evang. koll. főgimnáziumhoz fordultak. Ez a fiút, jóllehet újonnan belépő növendéknek ilyenre igénye nem lehetne, teljes tandíj- és tápajmentességben részesítette s így lehetővé tette, hogy továbbra is magyarszellemeű kiképeztetésben részesüljön. Így mindkét gyermek Magyarországon fog továbbra is maradni. Sokat várunk e téren a Sárosvármegyei Közművelődési Egyesülettől, a melynek hasonló esetekben *elsősorban* hivatása, hogy segítőtleg lépjen fel a magyar nevelés megmentése érdekében. Értesülésünk szerint a «Tátra»-bank eddig már vagy 10 gyermeket vitt Sárosból Csehországba kitaníttatás végett.

— **Tévedés azt hinni**, hogy a poloskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a Löcherer *Cimexin-poloskairót* használjuk, úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít, nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Löcherer Gyula* gyógyszerárban *Bartfán* és *Pálesch Árpád* drogeriájában *Eperjesen*.

— **Gyorsvonatoknak feltételes megállítása** Melcsicz állomáson. A budapest-galánta-zsolnai vonalon közlekedő, Budapest nyugati pályaudvarra d. e. 9 óra 40 perczkor érkező, valamint a Budapest nyugati pályaudvarról este 6 óra 50 perczkor induló gyorsvonatok október 1-jétől kezdve Melcsicz állomáson, utasoknak fel- és leszállása céljából, feltételesen meg fognak állítani. Az előbbi gyorsvonat Melcsicz állomást reggel 5 óra 40 perczkor, az utóbbi pedig éjjel 10 óra 41 perczkor érinti.

— **A kolera elleni védekezésben** a legnagyobb szerepe van a víznek. Az orvosok egyhangú véleménye szerint a szénsavtartalmú ásványvizet járványos időben nemcsak ivásra, de még szájöblögetésre is kell használni, mivel az erős szénsav a bacillusokat megöli és kiűrtja. A szénsavtartalmú ásványvizek között tudvalevőleg a «Buziási Phönix» a legelőnyösebben ismert és legjobban elterjedt, mivel nemcsak a legzénsavdúsabb tartalmú természetes (nem telített) és legolcsóbb ásványvíz, hanem baktériummentes is, s ennek következtében az orvosok által ajánlatik és a kórházakban általánosan használják. «Buziási Phönix»-ásványvíznek most egy házbán sem volna szabad hiányoznia.

— **Vásár-áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Bartfa városában az október 18-ikára, valamint okt. 25-ikére eső hetivásárok ez évben kivételesen október 17-ikén, illetve 24-ikén tartassanak meg. Miről a kassai kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket értesíti.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-fúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlits-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Bőrápolás** A gyakori védjegyhamisítások arra intenek, hogy a védjegyek valódiságára figyelemmel legyünk. A Berger-féle gyógy- és higiénikus szappan hirdetéseiben lenyomatott védjegy rajta kell, hogy legyen minden göngyöleten, címként, használati utasításon és a szappanokon is. Utánzatok visszatartandók, mivel csakis a valódi, több mint 40 év óta forgalomban levő Berger-féle szappanok, G. Hell és Társától, bírnak kiváló hatással. Minden Berger-féle szappan magán hordja a hirdetésekben lenyomatott védjegyet. Kaphatók minden gyógyszerárban.

— **A cognac mint szépitőszert.** Margit olasz királyné tudvalevőleg a legszebb uralkodónők egyike Európában, arczbőre rendkívül tiszta és csodálatosan lágy és sima. Az osztrák-magyar nagykövetség attaséja nemrég bókot mondott erre nézve a királynénak, a ki mosolyogva azt felelte, hogy arca üdeségét egy földijének, az Esterházy-cognacnak — mely tiszta bordistillátom — köszönheti, a melyet rendszerint este lefekvés előtt szokott használni. «Oh felség», mondotta erre a diplomata, «ez a dolog nagyon meglep engem, mert szép honfitársnőimtól mindig azt hallottam, hogy semmi sem rontja meg úgy és teszi olyan keményre a bőrt, mint az alkohol.» «Megléhet», felelte a királyné, «de én az Esterházy-cognac-kal nem az arcomat, hanem a torkomat nedvesítem.»

— **Kevés és rossz a legelő Sárosban.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának legutóbbi ülésében Brauner Gyula törvényhatósági főállatorvos előterjesztette, hogy a vármegyében a legelők a *legelhanyagoltabb állapotban* vannak, s legtöbb községben a legelőterület nem felel meg a szükségletnek. Tekintettel arra, hogy a földművelésügyi miniszter a legelő-területek feljavításának és szaporításának céljából a jövő évi költségvetésbe 500,000 koronát föl is vett, javasolja, hogy az igazgató-választmány fölterjesztést intézzen a földművelésügyi kormányhoz az iránt, hogy a jövő évben *legalább 50,000 koronát utaljon ki* a sárosvármegyei községi közlegelők feljavítására. *Lukovich Aladár* g. e. titkár előadta, miszerint a községi közlegelők feljavítására a *hegyvidéki kirendeltség* kebelében az intézkedések már a múlt években megtették, s valószínű, hogy a budgetbe fölvev 500,000 koronából Sárosvármegyére is *nagyobb összeg fog jutni* a hegyvidéki

kirendeltség útján, annál is inkább, a mennyiben a hegyvidéki kirendeltség működési köre, a jövő évtől kezdve, az *egész vármegye területére* ki fog terjesztetni és a hegyvidéki kirendeltség székhelye Bartfáról *Eperjesre* fog áthelyeztetni. *Fekete Béla* kir. erdőmérnök, a hegyvidéki kirendeltség vezetője előterjesztette, hogy a községi közlegelők feljavítása érdekében a hegyvidéki kirendeltség már régebben indított mozgalmat; sajnos, az erre irányuló intézkedéseknek nincs meg a kellő eredményök, mert a községi lakosok *idegenkednek bármilyen segítséget elfogadni és intézkedést foganatosítani*, mert félnek attól, hogy a közlegelők is, miként a közerdők, állami felügyelet alá kerülnek. Az igazgató-választmány Brauner indítványa értelmében a földművelésügyi miniszterhez fölterjesztést intézett.

— **Az ügyvédi gyakorlat meghosszabbítása.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, a kik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. Dobó jogi szemináriumához (Kolozsvárt, Bolyai-u. 3.), melynek segítségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon elkészült jelöltek rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A «Jogi vizsgák letétele» cz., most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

SZINHÁZ, ZENE.

Szép előadások, üres ház. E négy szóval jellemezhetjük legtalálébban a multheti színházi életet. Ha közönségünk nem fogja jobban látogatni az előadásokat, az érdemes igazgató is majd elmondhatja magáról: «szép reményekkel jöttem, de annál nagyobb csalódással távozom».

A heti-műsor igen változatos volt s új szintársulatunk valamennyi tagjának alkalma volt bemutatkozni, sajnos, gyér közönségünknek.

Október hó 2-ikán (vasárnap) a délutáni előadás Szigligeti «II. Rákóczi Ferencz» című darabját adták. II Rákóczi Ferencz megszemélyesítője *Ernyei János* volt, kit kitűnő játékában méltóan segítettek *Markovics M.* (Amália) és *Mezey Kálmán* (Pater Knittelius); jó volt *T. Konkoly-Thege* Emília (Zrinyi Ilona); *Székely Gyula*, mint gr. Bercsényi Miklós, kissé erős «magyar»-t juttatott érvényre. Este színre került Buchbinder Bernát és Jarnó György dalos operettje, «A muzsikaslány», a

• Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, czímkék, bárczák, üzleti könyvek, czéggártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámcedulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások, utalványok stb., czégnomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek • Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisé-készlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

..... KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET

KÓSCH ÁRPÁD :: EPERJES

..... PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR

• Disművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítása többszínű, valamint másolónyomással is.

• Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. • Költségvetések — készifendő nyomtatványokról — postafordultával. • Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

czinszerepben az ismert jóhírű soubrette-primadonnával, Feledi Boriskával, a ki a tehensleány szerepét megkapó kedvességgel játszotta, s úgy játékaival, mint énekével ismételtén rászolgált a közönség lelkes tapsaira. Sikereiben osztozkodott Erneyi János, ki Haydn József szerepét töltötte be nagy tökéletességgel. Rendkívül bájos volt Lenkény Iczuka a kis Eszterházy herceg szerepében, — kedves megjelenésével, üdéséggel mindenkit elbájtolt. Szőregy Gyula, a társulat kiváló komikus, rendkívüli alakítást nyújtott a muzsikusias szerepében. Fátyol Heddy, mint Elena Montebelli táncosnő, csengő énekével és temperamentumos tánczával sok bámulót szerzett magának. Székely Gyula, a tanító, gyönyörű baritonjával elragadta hallgatóit, játékába azonban több elevenséget vihetett volna bele. Görög Olga a féltékeny Brigitta szerepében nem egészen jól érezte magát. Énekével ugyan elbájtolt mindenkit, de inkább a gazdag, önhitt parasztasszony, mint igazi szerelmes szerepét találta el. Jók voltak Gáspár Jenő (Eszterházy herceg) és Gáspárné (a herceg felesége).

Október 3-ikán (hétfőn) Dumas híres drámájában: «A kaméliás hölgy»-ben, a társulat kiváló drámai hősnőjének, Markovits Margitnak ritka tehetségét csodálhattuk. Oly híven adta a mélyen szerető Gautier Margitot, annak boldogságát, fájdalmát, hogy lelkünk mélyéig meghatottan váltunk el tőle ez estén. A többi szereplő is kiválóan jól játszott. Igazi szép est volt. Az összjáték tökéletes volt, a mi a társulat érdemes igazgatójának — a ki a rendezői tisztet töltötte be — az érdeme.

Október hó 4-ikén (kedden) került színre Paul Gavault rendkívüli szellemesséjú vígjátéka, «A kis cukros» (La petite chocolatière). Benjamine szerepét, az elkényeztetett, makrancos, kis csokoládés-leányt Lenkény Iczuka játszotta sok bájjal s igen szép sikerrel. Játékában, sőt ruházatában is utánozta e szerep megteremtőjét; a le théâtre de la renaissance művésznőjét, Mme Marthe Régnier-t igyekezett utánozni. Paul Normand szerepét Szőregy Gyula, e sokoldalú s nagytehetségű színész játszotta. Játéka tökéletes volt, nehéz szerepét kitűnően töltötte be. Jó volt Erneyi János Felicien Bebdarie, Gáspár Jenő Mingassol és Harsányi Lily Rosette szerepében. Fátyol Heddy a szobalány kedves szerepében igen kedves volt.

Az est művészi előadását csak egy körülmény zavarta meg kellemetlenül: a ságó mindenképpen hallatni akarta szavát. Úgy látszik, vérbeli színész, ki tapsra vágyik, de csak piszegetést ért el a közönség köréből.

Október 5-ikén (szerdán) a már ismeretes «Luxemburg grófja» került színre. Az előadást, villanyáram híján, csak 9 órákor kezdhették meg gyertyafény mellett. E zavaró körülmény ellenére színészeink nagy kedvvel és jól játszottak. Feledi Boriska remekelt Angéla szerepében. Luxemburg grófja Székely Gyula volt. Juliette szerepét Fátyol Heddy vette át és játékában méltó partnerre akadt Szőregy Gyulában, kinek játékát csak dicsérnünk lehet. Jó volt Gáspár Jenő, mint Bazilovics Bazil herceg. A második és harmadik felvonás között színváltozást szerettünk volna látni, erre azonban, úgy látszik nem jutott idő.

Okt. 6-ikán (csütörtökön) került színre «Az erdészleány». E hét legsikerültebb estéje volt. Feledi Boriska Krisztina, Görög Olga Jozefine és Fátyol Heddy a cigánylány szerepében elsőrangú nyújtottak. Sem jobb, sem kedvesebbek, de elragadóbbak sem lehetnek. Solti Ernő Földessy szerepében mutatkozott be először közönségünknek, s bátran mondhatjuk, hogy teljesen meghódította azt. Sajnos, kevesen gyönyörködhetek énekében s játékában. Kellemes perczeket szerzett nekünk a sokoldalú Szőregy Gyula Walperl Péter szerepében. Kitűnő volt. Erneyi Jánosról (II. József) s Gáspár Jenőről is csak a legnagyobb elismeréssel emlékezhetünk meg.

Okt. 7-ikén (pénteken) Goldfaden nagy héber operája, a «Sulamith» lett előadva. A ház zsúfolásig megtelt lelkes közönséggel Sulamithot Görög Olga, Absolont Székely Gyula, Abigailt Fátyol Heddy alakította, nagy hatást érve el énekükkel és jó játékkal. Kisebb szerepekben jók voltak: Gáspár Jenő (Monaoch), Miklós Gy. és a kérés. Kivánatos volna azonban, ha nagyobb gond fordítatnék a maszkirozásra. — Reflektor hiányát is sajnálattal tapasztalják.

Október 8-ikán (szombaton). Henri Bataille «A botrány» (Le scandale) cz. színműve került színre, Ferioul Charlotte szerepében Markovics Margittal. A rendezői tisztet maga a színigazgató, Mezey Kálmán, látta el. Vasárnap d. u. 4 órákor mérsékelt helyárrakkal «Sulamith», este 8 órákor «A tót leány» kerül színre.

A jövő hét műsora: Okt. 9. d. u. «Sulamith», op., este «A tót leány», népszínmű. Hétfő: «Erdészleány», operette. Kedd: «Tosca», dráma. Szerda: «Az obsitos»,

operette. Csütörtök: «Elnémult harangok», dráma. Péntek: mérs. helyárrakkal: «Luxemburg grófja», op. Szombat: «A sasfők», dráma.

Új orgonaiskola. Moyzes Miklós, helybeli tanítónőképző-intézet és a Széchenyi-kör zeneiskolájának nagyképzettségű tanára, orgonaiskolát írt, mely a napokban jelent meg. Tekintve azt a gyér számot, a mennyit a nálunk megjelenő ú. n. «zenei munkák», «kompozíciók» özönve között itt-ott egyes értékes munka képvisel, nem lesz érdektelen, ha pár szót szentelünk és méltajuk néhány szóval. Moyzes iskolájának a főelőnye, hogy a kitűnő kontrapunktista és orgonás egyszersmind jó stílusza is. A legtöbb pedagógiai munka úgy van megírva, hogy akár hőskölteménynek lehetne bevenni valami almanachba; ámde ember legyen, a ki meg tudja érteni. Moyzes iskolája egyszerűen, de világosan beszél; és, ami fő: nem hosszasan, nem úntatóan. A most megjelent füzet 131 számot tartalmaz. Érdeklődéssel várjuk a folytatást, az iskola II. és III. részét, melyben más, nagyobb dolgok lesznek. (Sz. F.)

EGÉSZSÉGÜGY.

Főorvosi havi jelentés szeptember hónapról. A városi főorvos havi jelentése szerint a közegészségügyi állapot városunkban általában jó. Járványos betegség egyáltalán nem lépett fel. Trachoma két esetben észleltetett; Melega Vazul toloncznál és Olyha Károly sorkötelestnél. Hullaszemle két esetben volt, két akasztott emberről. A köztisztasági állapotok, tekintettel azon körülményre, hogy az egész város csatornázás és kövezés miatt fel van túrva, nem mondhatók kielégítőknél. Közhelyiségek vizsgálata 67-szer ejtetett meg; és pedig: piacvizsgálat 30, korcsmazálat 14, vendéglő 3, mészárszék 10, vágóhíd 3, szódavízgyár 2, gyárak 5 esetben vizsgáltattak meg. Közegészségellenes dolgok mészárszékben, az orth. izr. rit. met-szőhelyen, egy hentesműhelyben, két korcsmában, két pékműhelyben észleltettek. Élelmiszerek és italok vizsgálata 40 esetben ejtetett meg. Elkoboztatott 86 liter tej, 17 kilogramm gyümölcs, 8 kosár szőlő, 3 kosár gomba, tojás, vaj, túró, hal és kenyér nagyobb mennyiségben. A szemvizsgálatot az összes tanintézetekben a főorvos szeptember 16—18-ika között ejtette meg. Az eredmény kielégítő. Kolera elleni óvintézkedések legmesszebbmenőleg teljesítettek. A város területén levő vedres kutak bezárattak. A városi kórházban szeptember hó folyamán 152 beteg állott gyógykezelés alatt. Felvétel 73, gyógyultan elbocsátott 70, gyógyulatlanul 5, elhalt 4. Bejáró betegek száma 560.

Kolera elleni óvintézkedések. Eperjes sz. kir. város tanácsa a városi főorvos és a rendőrkapitány együttes jelentése alapján a Bártfai-út mentén lévő, a Kőműves-utcától lefelé a Vásártérig vezető oldalarkot betemetette s beburkoltatta, s az úttesten összegyűlő szennyvizet levezetésére az út mindkét oldalán két beömlési aknát készíttetett. A helybeli járványkórházban, a főorvos intézkedésére, kolera-járvány esetén a város tulajdonát képező kolera-barakban 20 hely van fentartva a hadsereg és a honvédség fertőző-kórbán megbetegedett tagjai részére. A teljes ellátást a szabályszerű illetek ellenében a város adja, esetleges túlszűfoltás esetén azonban a fertőző osztály vezetősége kiegészítő ápoló- és orvosi személyzetet kér a hadsereg, illetve a honvédség vezetésétől.

Legégségesebb város. A magyarországi törvényhatósági jogú városok és a 10,000 léleknel népesebb rendezett-tanácsú városok és községek fontosabb népmozgalmi adatait feltüntető statisztikai havi közlemények július haváról, városunkra felette örvendetes adatokat nyújtanak, mert a fertőző betegségeket feltüntető rovat kivéve 3 gümőkór-esetet, teljesen üres, s e tekintetben is csak két városra akadunk, hol jobb a viszonyok: Gyulafehérvárott és Gyomán, a hol csak egy-egy eset fordult elő.

TANÜGY.

Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Majtényi Miklós okleveles tanítót az alsókomárnoki állami elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

Új tanítónő. Simkó Katalin kislankási tanítónő lemondása folytán megüresedett kislankási tanítónői állásra egyhangulag Lehocsky Ida eperjesi okleveles tanítónőt választották meg.

Iskola-avatás. A tapolyhanusfalvai ág. ev. egyház pétérvágási leányegyháza 10,000 korona

költséggel új iskolát épített. A község csekély számú evang. lakói önmegadóztaát útján hozták össze ezen mindenesetre jelentékeny összeget. A felavatást Hajdu János főesperes személyesen ezközölte.

Szeptember 25-ikén, vasárnap avatták fel az arany-patakai, újonnan épült evangélikus iskolát. A felavatási ünnepélyt Szlabey Máttyás bártfai és Lacskó János margonyai lelkész végezte. A szép ünnepélyen Bártfáról is számosan vettek részt.

A zborói leányinternátus. A m. kir. erdészeti kincstár által megvett zborói uradalomhoz tartozó Rákóczi-kastélyban most rendezték be a m. kir. erdészeti szolgák és altisztek leánygyermekének elhelyezésére szolgáló tápintézetet. A tápintézet jelenleg 30 leánygyermek részére van berendezve, a kik csekély évi díj fizetése mellett teljes ellátásban, s a mit talán eddig nélkülöztek, iskolai oktatásban részesülnek. Az elhagyott állapotban levő kastélyt mintegy 40,000 korona költséggel renoválták s jelentőségéhez méltó cselra használták fel az illetékes tényezők. Az intézet helyiségei tágasak; szellőztetővel, vízvezetékkel és villanyvilágítással vannak ellátva. A felszerelés mintaszerű. Az intézetbe felvett leánykák közül teljes ellátásért az árvák 80 koronát, a szolgák 100 koronát, az altisztek 120 koronát fizetnek. Ez összeget a szülők illetményéből tízhavi részletben vonják le. A gyermekek tanszerket, kézimunka-anyagot, gyógykezelést, gyógyszerert ingyen kapnak. Vallásos, családias nevelésben részesülnek s a zborói állami elemi iskolát látogatják. Az internátus élén a zborói erdőgondnokság főmérnöke, Lincsky Károly áll. A gyermekek nevelését, gondozását egy okleveles kisedzőnő végzi.

Az ingyenes népoktatás. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter szept. 17-ikén kelt 100,600. számú rendeletével kiadta és közzétette az elemi népiskolai oktatás ingyenességéről szóló törvény végrehajtási rendeletét s a törvényhatósági közigazgatási bizottságok számára a megfelelő végrehajtási utasítást. E rendelet kifejezetten csak azon tandíjakról rendelkezik, melyek a községi és felekezeti iskolák rendszer évi költségvetésében, mint az iskolák dologi (fenntartási) szükségleteit fedező összegek szerepeltek. A tanítók személyi járandóságát képező tandíjakról a miniszter még a tavasz folyamán kiadta a megfelelő rendeletet s a tanítók kártalanítási iránti intézkedések, illetve a tandíjpótló államsegélyek kiutalványozása iránti intézkedések a közeljövőben várhatók. A most kiadott végrehajtási rendelet előrebocsátja, hogy bár a törvény 5. §-a szerint a tandíjkárpótlás iránti államsegély-kérvények az iskolafenntartók által legkésőbb 1910. szeptember 30-ikáig lennének benyújtandók, ezt a határidőt, figyelemmel arra, hogy a végrehajtási eljárás a közbejött politikai okok miatt fennakadást szenvedett, 1910. december 31-ikéig kitolja, de hangsúlyozza, hogy ez időt követően beérkező kérvények tárgyalás alá vehetők nem lesznek. A miniszter e rendeletben felhívja a törvényhatóságok közgazgatási bizottságait, hogy az iskolafenntartók kárpótlást igénylő folyamodványait mindenkor határozatilag és véleményes jelentésük kapcsán terjeszsek fel. A végrehajtási utasítás az egyes iskoláknál szereplő és kárpótlást igénylő tandíjaknak megállapítására nyújt részletes felvilágosítást a közgazgatási bizottságoknak.

TESTEDZÉS.

Football. Mint multkorai számunkban jeleztük, az E. T. V. E. újból résztvesz a Magyar Labdarúgó Szövetség északi kerületének football-bajnokságáért 1910. őszén és 1911. tavaszán folyó labdarúgó-mérkőzésekben. Az őszi fordulóban 6 mérkőzést kell lejátszania az E. T. V. E.-nek. A mérkőzések sorát Sátoraljaújhelyen kezdte meg f. hó 2-ikán. A mérkőzés erős küzdelem után 1:2 arányban végződött a S. A. C. javára. A csapatot az egyesület pénztárosa: Dahlström Károly kísérte Sátoraljaújhelyre, ki maga is résztvett a játékokban. Az E. T. V. E. vereségét annak kell tulajdonítanunk, hogy csapatunk 5 tartalékkal volt kénytelen felvenni a küzdelmet S. A. C. teljes csapatával. — Az E. T. V. E. csapata október 9-ikén a Miskolczi Sport-Egyesület csapatával játszik bajnoki mérkőzést Miskolcson. Ez lesz második mérkőzése az 1908. évi bajnokcsapatnak. Reméljük, hogy szebb eredményt lesz módunkban közölni jövőheti számunkban. A csapatot Pethe Ferencz, az E. T. V. E. lelkes ügyvezetője kíséri. — Október 9-ikén rendezi a Nyiregyházi Torna- és Vívó-Egyesület országos atletikai viadalát. Az E. T. V. E. részéről csak Antal Pál indul, ki Dvortsák Győző egyetli titkárral, lapunk felelős szerkesztőjével, mint a Magyar Atletikai Szövetség kiküldöttjével utazik e versenyre. Antal a diszkoszvetésben és a távolugrásban indul.

Vasúti menetrend.

Ervényes 1910. évi október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . ind.	—	—	855	135	—	745	—
Héthárs . . .	—	—	610	942	223	—	832
Kisszeben . . .	—	—	633	1005	246	—	856
Eperjes vár. . .	—	—	704	1037	320	—	928
EPERJES érk.	—	—	709	1042	325	—	933
EPERJES ind.	1205	450	722	1057	355	818	950
Abos . . . érk.	1233	520	753	1125	420	845	1015
Abos . . . ind.	1244	530	827	1127	423	852	1017
Kassa . . . érk.	103	600	845	1152	450	915	1041
Kassa . . . ind.	110	611	912	1225	521	925	1125
Budapest érk.	700	100	240	845	1050	630	815

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest ind.	1000	800	1015	625	810	120	215
Kassa . . . érk.	329	408	705	1149	339	656	925
Kassa . . . ind.	345	450	730	1227	420	710	1042
Abos . . . érk.	406	514	755	1248	451	728	1105
Abos . . . ind.	414	521	831	1250	459	737	1109
EPERJES érk.	437	602	900	114	527	805	1138
EPERJES ind.	445	635	—	124	537	—	—
Eperjes vár érk.	451	641	—	129	543	—	—
Kisszeben érk.	525	715	—	200	613	—	—
Héthárs . . .	547	737	—	217	635	—	—
Orló . . .	—	825	—	300	715	—	—

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	735	128	540
Bártfa . . . érk.	945	335	730

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . . ind.	530	120	800
Eperjes érk.	707	330	942

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	—	704	1037	320	—
EPERJES érk.	—	—	709	1042	325	—
EPERJES ind.	—	450	722	1057	355	645
Abos . . . érk.	—	520	753	1125	420	717
Abos . . . ind.	409	533	759	1235	107	729
Margitfal. érk.	443	614	844	108	154	802
Göncványa . . .	650	650	915	138	—	845
Szemesváros . . .	835	835	1050	315	—	725
Szepesolási . . .	513	652	918	134	234	827
Váralja . . .	805	805	1040	305	305	905
Igló . . .	545	727	953	203	311	854
Löbcs . . .	815	815	1035	240	425	945
Poprád . . .	625	817	1050	240	417	930
Csorba . . .	703	910	1140	333	502	812
Ruttka . . .	906	1220	200	535	807	1042
Zsolna . . .	932	115	245	600	857	1120
Oderberg . . .	1208	455	—	835	1246	300
Zsolna . . . ind.	1003	320	320	—	1239	1239
Pozsony . . . érk.	527	730	730	—	545	545
Wien . . .	655	913	913	—	729	729

Szepesség felől érkezik a vonat:

Wien . . . ind.	—	740	—	745	745	915
Pozsony . . .	—	1002	—	912	912	145
Zsolna . . . érk.	—	334	—	133	133	609
Oderberg . . . ind.	—	120	350	952	—	514
Zsolna . . .	—	400	725	1203	153	738
Ruttka . . .	—	444	812	1228	230	810
Csorba . . .	—	745	1141	225	503	1008
Poprád . . .	633	830	1230	300	545	1040
Igló . . .	731	928	135	334	653	1114
Szepesolási . . .	732	1002	212	400	731	1140
Margitfal. . .	755	1032	242	423	805	1207
Abos . . . érk.	828	1114	324	454	848	1241
Abos . . . ind.	831	1250	330	459	1109	1414
EPERJES érk.	900	114	354	527	1138	437
„ megálló . . .	—	129	—	543	—	451

Ezenkívül szerdán és szombaton Iglórol ind. 440 reggel, Eperjesre érkezik 900 reggel.
A Wienbe 655 este érkező és a Wienből 915 reggel induló vonat Galántán át mennek.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes-névvíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Több kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatósnak.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz.
ÜDÍT, GYÓGYÍT. ÜDÍT, GYÓGYÍT.
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
Orvosilag ajánlva.
Főlerakat: Bein Simon cégnél, Eperjes.

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjeggyel!

Felelős szerkesztő: Dvortsák Győző. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használatik. Kiváló óvszer a vörheneynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál. Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes. Könnyen emészthető. Teljesen tiszta. Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
3/4 „	40 „
1 „	48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
3/4 „	7 „
1 „	9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Letelepedés.

Gyárfás Izsó, okl. állatorvos

letelepedett Eperjesen Kossuth Lajos-utca 28. sz. alatt.

A Lócsei-út 8. szám alatti, újonnan épült házban

emeleti és földszinti lakás

azonnal bérbeadó.

Tudakozódní lehet ugyanott.

Légy üdvözölve drága hattyú...

Láthatja, igazgatócskám, hogy nem megy. Rekedt vagyok, nem énekelhetek. Ugy, én csak azt látom, hogy maga nem okos. Egy művész, a ki nem vesz azonnal Fay-féle valódi szódéni ásványpasztillát, ha indiszpozíciótól fél, megérdemelné, hogy egyhónapi fizetésének elvesztésére ítéljem. Hozasson azonnal egy doboz szódéni. Most 2 óra, Ön 8 órakor énekelni fog és csodának kell történnie, ha a szódéni pasztilla nem szabadítaná meg hangszálait. A szódéni dobozonkint csak 1 kor. 25 fillérbe kerül, de hamisítást vissza kell utasítani.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W.Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1, Grosse Neugasse 17.

A Szebeni-út 30. szám alatti

ház és kert

elköltözés folytán szabad kézből eladó.

Bővebbet Kovaliczky Pál gyógyszerárban, Eperjes, Fő-u. 142.

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy Árok-utca 44. sz. alatt lévő

női-divattermemet

f. é. nov. 1-jén Fő-utca 83. sz. alá helyezem át.

Dúsan fölszerelt raktáramban női-, leány- és gyermek-kalapok nagy választékban, izléses kivitelben és jutányos árban kaphatók.

A nagyérdemű közönség további szives támogatását kérve, maradok

kiváló nagyrabecsúlással

Bodnár Ilona.

Értesítés

Berger kávéházából

Eperjes.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy október havától kezdve kávéházamban délután 4-7-ig katonai

vonós-hangversenyt

(Five o'clock tea concerts)

rendezek. Katonazenekarunk kiváló hangversenyeire a nagyérdemű közönség figyelmét felhívom. A hangverseny napját a kávéház előtti zenetábla fogja jelezni.

Tisztelettel: **Berger Samu.**

1910. — 1910. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy Pazsák Józsefné Kovács Mária végrehajthatónak Konecni-Szedlák Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni vagyonközösség megszüntetési ügyében Pazsák Józsefné és Pazsák József utóajánlata folytán az eperjesi kir. törvényszék a lemeszi kir. járásbírósg területén lévő, Órúzsán községben fekvő az Órúzsán 40. sz. tkjvben A. 1. so. 49. hr. sz. 46. öi. sz. ház- és kertből álló majorsági zsellérségnek $\frac{3}{4}$ -részben B. 2. alatt Konecni-Szedlák Erzsébet, $\frac{1}{4}$ -részben B. 3. alatt Kovács sz. Matyascsik Róza, $\frac{1}{4}$ -részben B. 4. alatt Pazsák-Kovács Mária és $\frac{1}{4}$ -részben B. 5. alatt Matyasovszki sz. Drab Mária nevében álló talajhasznélvezet s feülépitményi tulajdonra, a mely 229 koronára becsültetett az utóajánlatot tevő által felajánlott árterülethez képest 1485 korona kiküldött árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a 'entebb megjelölt ingatlan az 1910. évi október hó 15-ikén délelőtt 10 órákor Órúzsán községhezá al megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldötti áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100-át, vagyis 32 korona 90 fillért készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal való előleges elhelyezéséről kiadott szabályszerű elemervényt átszolgáltatni és a bána pénzt a végrehajtási novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. tszék, mint tkvi hatóság.
Eperjesen, 1910. augusztus 26.

Unger Geiza s. k.,
kir. tszéki bíró.

A kiadmány hitelül: Klein Béla, kir. t. tkvvezető.

Musgrave-féle eredeti ir kályhák

a jelenkor legjobb folytonégői.
Minden nagyságban 80—3200 m.³-ig.
Erős fűtőképeség
Ch. Garms kályhagyár, Bodenbach.
Egyedüli elárúsítóhely:
Luchs Ede és Társa
vaskereskedése, Eperjes.

Köhögés, rekedtség es hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemete-fü-czukorkánál.**
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjük, mivel sok hasonlatos utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RETHY-félét fogadjunk el!

3, esetleg 2 egymásba nyíló, csinosan bútorozott utczai szoba kiadó

2 kor. 70 fillérért szállít bérmentetlenül :: válogatott csemegeszőllöt
WILLIGER HERMANN szőlő kivitele, BERECSÁSZ.

1868. óta ényoen bevált
BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN
G. Hell & Co. gyártmánya.

Kiváló bécsi orvosok ajánlatára Európa legelőbb államában fényes eredménytel alkalmazták

mindennemű bőrkiütések
főleg krónikus és pikkelysömör és elő-kiütések, továbbá rezes orr, fagysebek, lábizzadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger kátrány-szappana 40 százalék fakátrányt foglal magában és lenyegesen elter a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Makacs hórbajoknál alkalmazták a nagy hatású

Berger-féle kátrány-kénszappant
is. Enyhébb kátrány-szappan gyantánál, a bőr tisztálanságai ellen, a gyermekek lőr- és fején való kiütései ellen, valamint mindennapi használatra mint felfülmulhatatlan mosdó- és fürdő-szappan szolgál a

Berger-féle glicerín-pipereszappan
melyben 33 százalék glicerín foglaltatik és a mely illatosítva van. Kiváló lörpölő szerként használják továbbá kitűnő sikerrel a

Berger-féle borax-szappant
szé pedig pörseések, napégés, szepők, elősdiók és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtából 70 fillér, használati utasítással együtt. Kérjen a vásárlásnál nyomtatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat. G. Hell & Co. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő cégjelzésre, mely minden címkén ott kell hogy legyen.

Kitüntette Bécsben 1883-ban díszokmányával és a párisi 1900. évi világkiállításon arany éremmel.

A Berger védjegyű minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerárban és szakbavágó üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien, I., Fiberstr. 8.**
Magyarországi főraktár: **Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u. 12.** Thalimayer és Seltz, Zrínyi-utca. Koehmelster Fr. utóda, Hold-utca 8. Molnár és Moser droguisták, IV., Koronahereg-utca 9. szám Detsinyi Frigyes drogeria, Marokkói-utca 2. Kicsinyben Magyarország összes gyógy-szertáraiban.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárban, valamint Magyarország összes gyógyszer-táraiban

SZABÓ es TÁRSA

Most: Budapest, V., Bátoru-u., azelőtt: Gyár-u.
Ajánlja úgy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas benzinlokomobiljait és cséplőkészleteit.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért. — Üzem-zavarok kizárva. — Bámulatosan egyszerű szerkezet. — Rendkívül csekély benzin-fogyasztás. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre. A levelezést kérjük nem a Gyár-utczába, hanem V. ker., Bátoru-utca 22. szám alá címezni.

Mindennemű

KEZTYŰT

mérték szerint készit;

legdivatosabb

KEZTYŰT

raktáron tart nagy választékban.

KEZTYŰT

tisztításra és javításra elfogad

Amster Simon

keztyü- és kötszergyár

Eperjes, Fő-utca 42.

UNGHVARY JOZSEF

SZŐLŐTELEPEN ES GYÜMÖLC-FA-ISKOLA BAN
GZEGLÉD (PESTMEGYE)

Nagyobb mennyiségű

nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsűek, vadoncok, Kerti soványek, sima es nyökeres szőlővesszők

stb. Kaphatók.

Tessék kimerítő árjegyzeket karni.

"Berson"

gummisarkok még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

Globin

a legjobb crème cipők

tartós fényesítésére a bőrneműeket puhítja és hosszú időre megőrvi. Mindenütt kapható.

